

Museum Catharijne Convent

Jaarverslag
2020

Museum
Catharijne
Convent

Inhoud

1. Missie en visie	3	4. Collectie en kennis	
Voorwoord	5	Inleiding	35
Raad van toezicht	7	Aanwinsten	35
		Collectiemobiliteit	36
2. Publiek en programma		Beheer & Behoud	36
Inleiding	9	Erfgoed in kerken en kloosters	39
North & South	9	Internationale kerken	40
Allemaal Wonderen	9	Terminologie en inclusiviteit	43
Verborgen parel	12	Collectieplan 2021-2024	43
Body Language	12	Onderzoek en valorisatie	44
Sint-Maarten	15	Internationaal belang	44
Huis van Sinterklaas / Bel met Sint	16	Talentontwikkeling	47
Zin in Kerst	19		
Museum aan Huis	19	5. Bedrijfsvoering en financiën	
Het Grootste Museum van Nederland	19	Organisatie	49
Feest! Weet wat je viert	20	Museumcomplex	50
Onderwijs en educatie	23	Financiën	50
Publieksbereik	27	Vereniging Vrienden, Fonds Museum Catharijneconvent en begunstigers	53
		2021 en verder	57
3. Beleidsplan 2021-2024		Verkorte jaarrekening Museum Catharijneconvent	59
Terugblik 2017-2020	29	Verkorte jaarrekening Fonds Museum Catharijneconvent	77
Voortzetting en versterking	29	Verkorte jaarrekening Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent	85
Publieksbereik	31		
Tentoonstellingen	31	6. Publicaties	93
Kennisontwikkeling	32	7. Bijlagen	101
Collectiethema's	32	Colofon	104

Klooster Museum Catharijneconvent | Foto Femke Lockefeer

1. Missie en visie

Missie

Museum Catharijneconvent onderzoekt en belicht de esthetische, culturele en historische waarden van de kunst en het erfgoed van het christendom in Nederland. Het museum doet dit vanuit de overtuiging dat dit van waarde is voor iedereen en werkt in samenspraak met partners en publiek. Zo kan het verhalen vertellen die meerstemmig zijn en een open blik stimuleren. Door mensen te raken en in beweging te zetten wil het museum bijdragen aan een begripvolle samenleving.

Visie

Het christendom heeft een rijke geschiedenis. De hoeveelheid christelijke kunst en erfgoed, materieel en immaterieel, is dan ook groot. Doordat het christendom ook van oudsher erg divers is, kent dit erfgoed bovendien een grote verscheidenheid. Het vertelt ons niet alleen iets over het verleden, maar geeft ook inzicht in wie wij zijn, wat ons bindt en wat we belangrijk vinden. Het weerspiegelt normen en waarden, tradities en rituelen. Maar ook universeel menselijke thema's als hoop en liefde zijn belangrijke onderwerpen. Het erfgoed van het christendom is dan ook van blijvende betekenis voor alle Nederlanders. Het geeft inzicht in de wortels en identiteit van onze samenleving. Bij het algemene publiek neemt de kennis over het christendom en religie in het algemeen snel af. Mensen gaan minder naar de kerk, en in opvoeding en onderwijs speelt religie een kleinere rol dan vroeger. Ook kent het christendom in Nederland steeds meer verschillende uiting- en belevingsvormen als gevolg van migratie en de opkomst van meer persoonlijke manieren van geloofsbeleving.

Door al deze veranderingen neemt de 'religieuze geletterdheid' af – de vaardigheid om christelijke kunst en erfgoed te kunnen 'lezen'. En daarmee verdwijnt het vermogen om te begrijpen welke betekenis het christendom ook vandaag heeft. Museum Catharijneconvent zet zich daarom in voor het beheer en behoud van christelijk kunst en erfgoed en wil kennis daarover verzamelen, ontwikkelen, delen en doorgeven. Binnen én buiten de muren van het museum. Dat is niet alleen een belangrijke, maar ook een urgente taak.

Museum Catharijneconvent gelooft in de kracht die institutioneel en persoonlijk geloof kan hebben. Het verbindt en verdeelt, stuurt en ontregelt, troost en doet pijn. Religie is complex en wordt in onze gehaaste samenleving vaak onvoldoende begrepen. Museum Catharijneconvent wil een plek zijn waar iedereen zich thuis voelt en uitgebreid stil kan staan bij voorwerpen en verhalen die aanleiding kunnen zijn voor verdieping en reflectie. Onze collectie, die een christelijke oorsprong heeft, is de basis voor alle activiteiten. En dat blijft zo. Maar onze horizon is breder dan alleen het christendom. In het museum is ruimte om na te denken over de rol die religie heeft gehad en nog altijd heeft, zowel in de samenleving als in het persoonlijk leven.

Kernwaarden

Naast deze missie en visie heeft het museum ook twee kernwaarden geformuleerd.

- Openheid: het museum is een open plek, waar de bezoeker zichzelf kan zijn en waarin ruimte is voor meerstemmigheid.
- Aandacht: voor een zorgvuldige omgang met verleden, heden en dat wat mensen op persoonlijk vlak beweegt.

Tentoonstelling *Allemaal Wonderen* | Foto Mike Blink

Voorwoord

Met de start van het jaar 2021 sluiten we de beleidsperiode 2017-2020 af. Museum Catharijneconvent is trots op de in deze periode behaalde successen. Met veel energie kijken we uit naar het realiseren van de plannen die staan beschreven in het Beleidsplan 2021-2024, waar verderop in dit jaarverslag uitvoerig bij wordt stilgestaan. De prachtige resultaten van de afgelopen jaren nemen helaas niet weg dat Museum Catharijneconvent een moeilijke tijd doormaakt. We kijken terug op een jaar dat wordt getekend door de coronapandemie. Het jaar 2020 was een onwerkelijk jaar, en een afsluiting in mineur van een succesvolle periode. De coronacrisis loopt vanzelfsprekend als een rode draad door 2020 en de terugblik hierop heen.

In 2020 was Museum Catharijneconvent gesloten voor publiek van 13 maart tot en met 1 juni, van 5 tot en met 18 november en van 15 december tot ver in het nieuwe jaar. In 2020 ontving het museum 48.572 bezoekers in het eigen museumgebouw (exclusief schoolbezoek op externe locaties en het *Grootste Museum van Nederland*). Dat is een aantal dat ver beneden de prestaties van voorgaande jaren ligt. Omdat het museum in het najaar bijna elke dag het binnen de coronamaatregelen geldende maximaal aantal bezoekers (250 bezoekers per dag) heeft ontvangen, kijken wij toch met tevredenheid terug op deze aantallen. Bovendien geeft de sterke groei van de afgelopen jaren ook hoop voor de toekomst. Wij zijn ervan overtuigd dat bezoekers ons weer weten te vinden als de pandemie onder controle is!

De komst van corona en alle negatieve gevolgen van dien betekenen niet dat Museum Catharijneconvent het jaar 2020 het liefst had overgeslagen. Want ondanks de moeilijke omstandigheden kende ook 2020 hoogtepunten. Er zijn twee prachtige tentoonstellingen gerealiseerd in 2020. Met *Allemaal wonderen* en *Body Language* hebben we het publiek twee hoogwaardige presentaties geboden. Met *Verborgene Parel* is een succesvolle start gemaakt met

kleinschalige focuspresentaties. En met de opening van de 'Feest-toren' in Garmerwolde door partner Stichting Oude Groninger Kerken is het samenwerkingsverband van het nationale educatieproject *Feest!* compleet. Aan het *Grootste Museum van Nederland* voegden we een nieuwe locatie toe: de Sint Jan de Doper te Waalwijk. In 2020 is ook de samenwerking met Samen Kerken in Nederland (SKIN) geïntensiveerd. Vanaf 2021 werkt een *embedded* SKIN-medewerker als conservator internationale kerken in het museum.

In dit voorwoord sta ik graag even stil bij alle medewerkers van het museum: vaste krachten, zzp'ers, vrijwilligers, museumdocenten en stagiairs. Dank jullie wel voor al jullie inspanningen in 2020, die vaak onder lastige omstandigheden geleverd zijn. Dankzij jullie flexibiliteit en creativiteit hebben we ook in 2020 prachtige projecten en toekomstplannen gerealiseerd!

We vinden het vreselijk dat we niet volledig open konden in 2020. Maar u leest het, we zitten vol energie en hebben vertrouwen in een prachtige toekomst. We werken onder andere aan een 'nieuw' Museum Catharijneconvent en bereiden een herinrichting en verbouwing voor (verwachte realisatie 2026). We gaan in de loop van 2021 graag met onze omgeving in gesprek over onze ambities. Maar bovenal kijken wij vol goede moed uit naar de komende jaren dankzij alle steun die wij in 2020 mochten ontvangen. Steun van onze Vrienden en Donateurs, lieve e-mails, bossen bloemen, bemoedigende woorden van onze partners en ook de extra COVID-steun van het ministerie van OCW wil ik hier niet onvermeld laten. Wij blijven ons onverminderd inzetten voor de rijkdom van de kunst en cultuur van het christendom in Nederland, en de waarde die dit voor ons allemaal heeft.

Marieke van Schijndel
Directeur
Museum Catharijneconvent

Raad van toezicht

'Samen met de directie en medewerkers van Museum Catharijneconvent kijkt de raad van toezicht terug op een bijzonder geslaagd 2019.' Met deze zin opende het verslag van de raad van toezicht in het jaarverslag van 2019. Wederom kijkt de raad samen met het museum terug op een bijzonder jaar. Ditmaal niet vanwege een nieuw bezoekersrecord, maar door de gevolgen van de coronacrisis. Deze pandemie leidde ertoe dat het museum een groot deel van 2020 zijn deuren gesloten moest houden. Een museum zonder bezoekers is surreëel. Het is bijzonder spijtig dat niet meer mensen konden genieten van de prachtige tentoonstellingen *Allemaal wonderen* en *Body Language*, dat schoolklassen geen bezoek konden brengen aan *Feest!* en de vaste presentatie, en dat families met jonge kinderen het *Huis van Sinterklaas* en *Zin in Kerst* moesten missen.

De raad ziet het jaar 2020 echter zeker niet als een verloren jaar. Er zijn ondanks corona prachtige projecten gerealiseerd. Het museum heeft in 2020 vol energie en ambitie naar de toekomst gekeken met het afronden van het Beleidsplan 2021-2024, het Collectieplan 2021-2024 en natuurlijk het werken aan de plannen voor de verbouwing en herinrichting. Het museum heeft meer dan adequaat invulling gegeven aan het verantwoord ontvangen van bezoekers en nieuwe manieren gevonden om deze te bereiken. De landelijke richtlijnen, waar het museum aan voldeed, zijn ook nuttige *lessons learned* gebleken voor de toekomst. Vooral als het gaat om routing, vormgeving, digitale strategie en ICT-systemen.

De raad complimenteert de directie, de medewerkers en de vrijwilligers van het museum met de wijze waarop invulling is gegeven aan dit moeilijke jaar. De raad constateert dat de organisatie ook na 2020 nog steeds stevig staat en vol vertrouwen naar de toekomst kijkt. Er is grote waardering voor de manier waarop de directie heeft gecommuniceerd met de raad in de vorm van regelmatige digitale updates.

Ondanks het thuiswerken hebben de medewerkers van het museum flexibiliteit getoond en doorgewerkt aan plannen en projecten. Dat geldt ook voor de vele vrijwilligers van het museum, die zich onder nieuwe omstandigheden blijven inzetten voor het museum. Ook realiseert de raad zich dat de museumdocenten hun bevoegdheid en kennis niet over konden brengen op onze jonge bezoekers, en dat dit een groot effect had op hun inkomsten.

In 2020 is de raad van toezicht viermaal bijeengekomen, in aanwezigheid van directie en medewerkers van Museum Catharijneconvent. Vanwege COVID-19 vonden de vergaderingen zonder uitzondering digitaal plaats. Naast hierboven al genoemde zaken heeft de raad in 2020 onder andere gesproken over de programmering, organisatorische ontwikkelingen, risicomanagement, *governance* en huisvesting. In een van de vergaderingen heeft de raad, zoals jaarlijks gebruikelijk, ook haar eigen functioneren geëvalueerd. Verder heeft een delegatie van de raad het jaarlijkse functioneringsgesprek met de directeur gevoerd. Een afvaardiging van de raad heeft geregeld contact met de ondernemingsraad van het museum.

De raad realiseert zich dat het museum zonder de aanvullende COVID-steun van het ministerie van OCW er heel anders voor had gestaan. Op deze plek wil de raad ook haar waardering uitspreken voor alle andere betrokkenen bij het museum, van institutionele en particuliere fondsen, Vrienden, Donateurs en eenmalige schenkers tot bruikleengevers. Dankzij deze steun kan het museum prachtige tentoonstellingen en projecten blijven organiseren, en bouwen aan een toekomst waarin het verder door kan groeien en een nog groter publiek kan bereiken.

Kees Beuving

Voorzitter raad van toezicht
Museum Catharijneconvent

Detail van de Koningin van Maria op een rood kazuifel, Haarlem, Maagden van de Hoeck, eerste kwart 17e eeuw | Foto: Marco Sweering

2. Publiek en programma

Inleiding

Ook in 2020 belichtten we het christelijk erfgoed vanuit verschillende perspectieven. Vanaf het moment dat de coronacrisis zijn intrede deed hebben we niet ingeboet op de kwaliteit van tentoonstellingen, vanuit de overtuiging dat alleen volwaardige projecten bijdragen aan onze doelstelling. In het voorjaar van 2020 hebben we – conform de richtlijnen van het RIVM en de protocollen van de Museumvereniging – op cruciale plekken in het museum aanpassingen gedaan. Op deze manier konden en kunnen wij het publiek een veilige en fijne museumervaring bieden. Concreet betekende dit het inrichten van een online ticketingsysteem met tijdsloten, een aangepast entreegebied met een tent op het binnenplein voor kassa en garderobe, aangepaste looproutes en hygiënemaatregelen. De feedback van het publiek op het anderhalve-metermuseum was zeer positief.

North & South

2020 ging van start met de laatste maand van *North & South. Europese topstukken herenigd* (24 oktober 2019 t/m 26 januari 2020). Deze ambitieuze expositie werd georganiseerd in samenwerking met het Bisschoppelijk Museum van Vic (Catalonië, Spanje) en het Universitair Museum in Bergen (Noorwegen) en was het resultaat van langlopend gezamenlijk onderzoek. De drie middeleeuwse topcollecties en de bijbehorende expertise waren nooit eerder in een tentoonstelling bij elkaar gebracht. Dit leidde tot vernieuwende wetenschappelijke inzichten: kunstenaars uit het hele westen van Europa (van Noorwegen, via Nederland tot aan Spanje) hanteerden tussen 1100 en 1350 één en dezelfde beeldtaal. Dankzij *North & South* en de bijbehorende publicatie versterkte Museum Catharijneconvent zijn positie in Europa als kenniscentrum voor middeleeuwse kunst. De tentoonstelling trok 30.000 bezoekers en reisde door naar het Museu Episcopal in Vic.

Allemaal Wonderen

Sensationele kunstwerken, indrukwekkende verhalen en wetenschappelijke invalshoeken. In deze spectaculaire tentoonstelling (28 februari t/m 23 augustus 2020) stond het wonder centraal. Wonderen spelen sinds het begin van de mensheid een rol in het leven van alledag. Ook kunstenaars laten zich er al eeuwenlang door inspireren. Het verbeelden van wat er zich tussen hemel en aarde afspeelt, vraagt hen hun allergrootste verbeeldingskracht. Want hoe verbeeld je een wonder? Die uitdaging leverde de meest spannende en ontroerende kunst op. De tentoonstelling werd mede mogelijk gemaakt door genereuze steun van

Tentoonstelling *Allemaal Wonderen* | Foto Centercom

het Prins Bernhard Cultuurfonds, het VSB Fonds, het K.F. Hein Fonds, de Iona Stichting en de Donateurs en Vrienden van Fonds Museum Catharijneconvent en Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent.

Topkunst

Voor deze multireligieuze en meerstemmige tentoonstelling bracht het museum stukken van over de hele wereld bij elkaar. Van Rembrandt en Mondriaan tot Bill Viola, Marina Abramovic en Nathan Coley. Ook toonden we cultuurhistorische voorwerpen en persoonlijke verhalen. Museum Catharijneconvent was het eerste museum in Nederland dat wonderen als tijdloos en universeel fenomeen in beeld bracht met kunst en objecten uit christelijke en niet-christelijke tradities.

Wetenschappelijke samenwerking

Voor de tentoonstelling werkte het museum nauw samen met prof. dr. Annemarie de Korte (Universiteit Utrecht). Bij de expositie verscheen een gelijknamige publicatie (WBooks, 2020) onder redactie van de conservatoren van de tentoonstelling Rianneke van der Houwen-Jelles en Marije de Nood.

Landelijk publieksonderzoek naar wonderen

In opdracht van Museum Catharijneconvent en mediapartner KRO-NCRV deed Motivaction onderzoek naar het geloof in wonderen in Nederland. Uit dit onderzoek bleek dat maar liefst 9 miljoen Nederlanders in meer of mindere mate in wonderen geloven. Zowel het onderzoek als de tentoonstelling konden rekenen op veel belangstelling van de media.

Marketingprijs voor *Bel voor een wonder*

Met het winnen van de Centercom Prijs 2020 werd een grootschalige postercampagne mogelijk. Overall in Nederland was gedurende de looptijd van de tentoonstelling de oproep 'Bel voor een wonder' in het straatbeeld te zien. Tijdens de marketingcampagne werd het telefoonnummer op de poster gemiddeld 70 keer per dag gebeld.

De prikkelende oproep leek juist in deze tijden van crisis te appelleren aan het verlangen van veel mensen naar een wonder. De campagne trok de aandacht van de (internationale) pers, onder andere van *The Guardian*.

Doelstelling van de tentoonstelling was het bereiken van 65.000 bezoekers. Helaas moest het museum van 13 maart tot 1 juni de deuren sluiten. Dit zorgde voor een grote terugval in het aantal bezoekers. Slechts 14.000 bezoekers hebben deze tentoonstelling gezien. De bezoekers waardeerden de tentoonstelling met een 8,3.

Catharijn Classique 2020

We zijn erg blij dat we deze zomer in samenwerking met de Sint-Catharinakathedraal en de Vrienden van Museum Catharijneconvent toch een serie van vier bijzondere concerten konden organiseren. Dit keer niet in onze kloostertuin, maar in de prachtige kathedraal naast ons museum. De concerten pasten inhoudelijk bij de tentoonstelling *Allemaal wonderen*. In een mum van tijd waren de plaatsen via onze website vergeven. De concerten vonden uiteraard volgens alle coronarichtlijnen plaats. Wat was het genieten van de muziek van onder andere het Trigon Ensemble en het Pulse Ensemble.

Verborgen parel

Van 25 juli tot en met 20 september 2020 toonden we het publiek een verborgen parel uit onze eigen collectie: het schilderij *De kruisiging* (ca. 1425) van de Meester van de Bewening van Christus te Lindau (ABM s34). Met dank aan de Vereniging Rembrandt en de Turing Foundation schitterde dit werk in een bijzondere focuspresentatie in onze middeleeuwse topstukkenzaal. Het bijna zes eeuwen oude kunstwerk is uniek vanwege het geringe aantal bewaard gebleven schilderijen uit deze periode en de hoge kwaliteit van het werk. Details zijn er ten overvloede: insecten, planten, bloed en lichaamsbehandling. De achtergrond is in reliëf uitgevoerd, waardoor de figuren en ranken er los van lijken te komen. *De kruisiging* vormt hiermee een zeldzame schakel tussen de schilder-, beeldhouw- en edelsmeedkunst.

Verbluffende resultaten

Het werk bevond zich lange tijd in het depot vanwege de slechte staat. Omdat het lichaam van Christus er op een uitgesproken manier op is weergegeven werd het toch geselecteerd voor de tentoonstelling *Body Language* (25 september 2020 t/m 17 januari 2021). Een eerste schoonmaakttest door schilderijenrestaurator Caroline van Elst leverde verbluffende resultaten op. Daarom lieten we het werk niet alleen in *Body Language* zien, maar gaven we het ook de hoofdrol in onze zomerpresentatie. *De kruisiging* werd getoond in combinatie met een film over het kunsthistorische belang van het werk, toegelicht door conservatoren van het museum. Ook was er een zeer populair randprogramma met *slow-art* rondleidingen en lezingen. De eerste fase van het restauratiewerk was live in onze topstukkenzaal te zien. De spectaculaire resultaten maakten dat het museum het stuk graag grondig wilde laten restaureren. Dankzij een aantal gulle bijdragen van fondsen en particulieren kan in 2021 gestart worden met deze restauratie.

Body Language

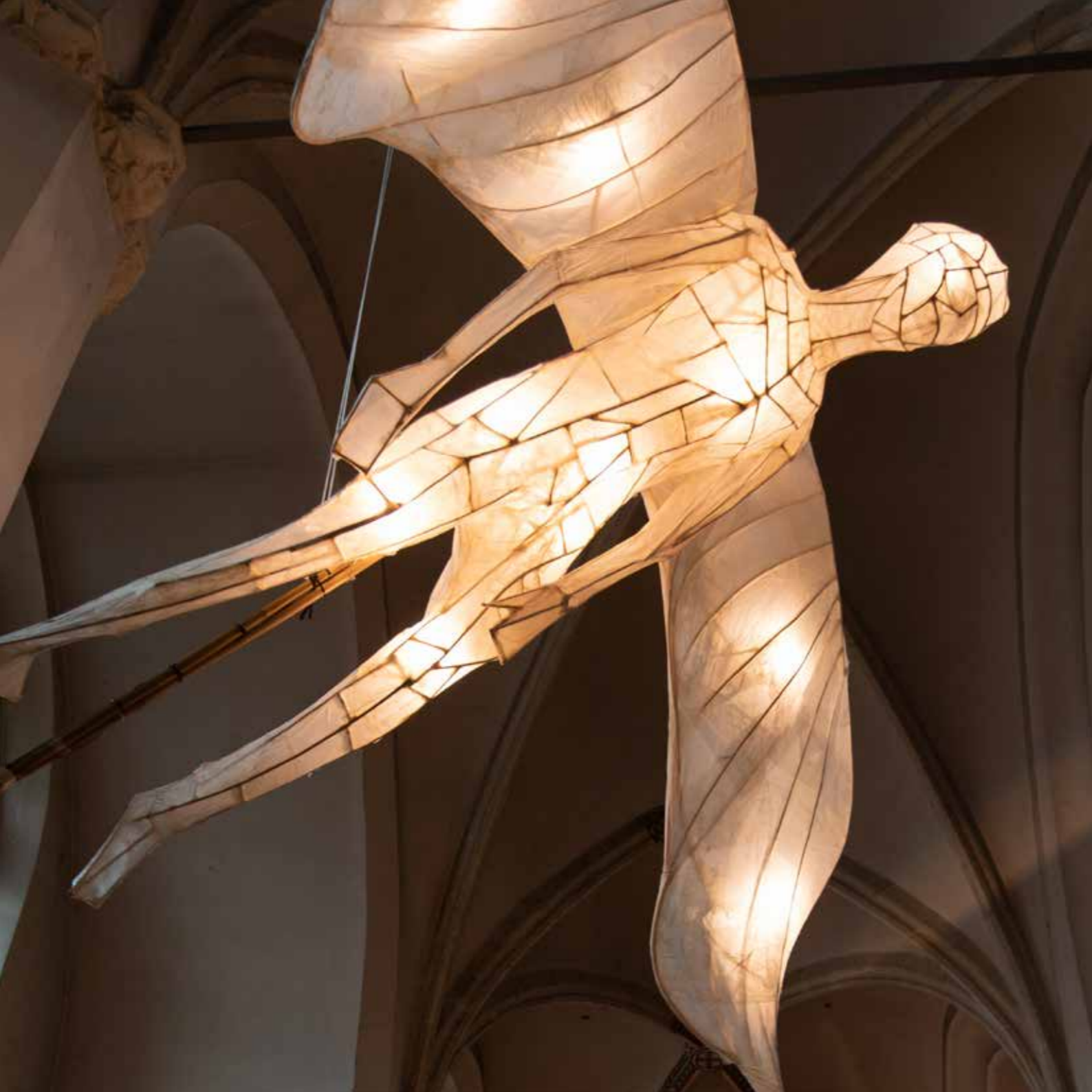
Van wonden in de vorm van een vagina tot wandelende heiligen zonder hoofd. Welkom in de fascinerende belevingswereld van de middeleeuwen! In samenwerking met de Universiteit van Amsterdam organiseerde Museum Catharijneconvent van 25 september tot 14 december 2020 (aanvankelijke sluitingsdatum 17 januari 2021) de tentoonstelling *Body Language. Het lichaam in de middeleeuwse kunst*. Hierin toonden we hoe het lichaam in de late middeleeuwen een steeds belangrijkere rol ging spelen in de devotie en hoe dit leidde tot een – in hedendaagse ogen – opmerkelijke beeldcultuur. Nooit eerder stond dit middeleeuwse fenomeen centraal in een tentoonstelling. *Body Language* was de afsluiting van meerjarig onderzoek door dr. Wendelien van Welie-Vink en ging vergezeld van een rijkgeïllustreerde en geannoteerde catalogus. De tentoonstelling werd in belangrijke mate mogelijk gemaakt door genereuze steun van het Mondriaan Fonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting Zabawas, Fonds 21, de Van Baaren Stichting en de Donateurs van Fonds Museum Catharijneconvent.

Internationale collecties en gewaagd tentoonstellingsontwerp

Naast werken uit onze eigen collectie presenteerden we zeldzame kunstwerken uit (inter)nationale topcollecties zoals Musée du Louvre, Musée de Cluny en het Rijksmuseum. Het vernieuwende tentoonstellingsontwerp van M A F Spatial Storytelling was erop gericht om de essentie van de kunstwerken te benadrukken. En dat werd gezien! Zo schreef *NRC Handelsblad* over het ontwerp: 'De werken worden gepresenteerd in een gewaagde maar functionele vormgeving'. Begin 2021 werd bekend dat de tentoonstelling is gescout en genomineerd voor de Dutch Design Awards (DDA). De DDA, onderdeel van Dutch Design Foundation, bekroont jaarlijks de beste Nederlandse ontwerpers en hun meest indrukwekkende en baanbrekende projecten.

Tentoonstelling *Body Language. Het lichaam in de middeleeuwse kunst* | Foto Mike Bink

Tentoonstelling *Verhalen van licht* | Foto Femke Lockefeer

Media

Van de *Telegraaf* tot en met het *Katholiek Nieuwblad* en *Museumtijdschrift*. De tentoonstelling werd in uiteenlopende media besproken. *Trouw* gaf *Body Language* maar liefst 5 sterren en schreef: '(..) een leerzame, vermakelijke en met veel liefde gemaakte tentoonstelling. Een die ook de minder geïnformeerde bezoeker een verhelderende blik geeft in het hoofd én de rest van het lichaam van de middeleeuwse mens.'

Best Verzorgde Boekenprijs 2020

In maart 2021 werd bekend dat de publicatie bij *Body Language*, uitgegeven in samenwerking met nai010 uitgevers, is beloond met de Best Verzorgde Boekenprijs 2020. Deze prijs wordt uitgereikt door de Stichting Best Verzorgde Boeken, onder de vleugels van Stichting CPNB. De voor de prijs geselecteerde 33 boeken zijn ook in 2021 traditiegetrouw te zien in de jaarlijkse tentoonstelling in het Stedelijk Museum Amsterdam. Dan verschijnt ook de catalogus *De Best Verzorgde Boeken | The Best Dutch Book Designs 2020*.

Randprogramma

Bij de tentoonstelling hoorde een uitgebreid randprogramma met wetenschappers en andere specialisten op het gebied van de (kunst) geschiedenis van het lichaam. Vanwege de coronamaatregelen konden de laatste lezingen niet doorgaan. Bij wijze van experiment organiseerden we enkele lezingen digitaal via Zoom. Ook zijn we voor het eerst gestart met het opnemen van onze lezingen voor podcasts. Deze zijn te beluisteren via Spotify en onze website. Zowel het digitaal organiseren van lezingen als het maken van podcasts willen we – naast de fysieke randprogrammering – blijven doen.

Coronacrisis

Vanaf het moment dat het museum na de eerste museumsluiting weer beperkt open mocht, hebben we er alles aan gedaan om het publiek veilig en

plezierig in het museum te ontvangen. Dit betekende bijvoorbeeld ook het volledig omgooien van het tentoonstellingsontwerp voor *Body Language* een aantal maanden voor opening, en het vervangen van de geplande audiotour door een luxe zaalboekje en audioverhalen via de eigen telefoon. Vanwege de coronacrisis zijn de gewenste bezoekersaantallen niet gehaald. Pre-corona was de doelstelling 35.000 bezoekers. Dit werden er helaas slechts 10.000. Dat er niettemin veel belangstelling voor de tentoonstelling was, bleek uit het feit dat de beschikbare tijdsloten bijna altijd volgeboekt waren. *Body Language* werd door het publiek beoordeeld met een prachtige 8,5.

Sint-Maarten

Als patroonheilige van de stad is Sint-Maarten is onlosmakelijk verbonden met Utrecht. Museum Catharijneconvent heeft daarom een jaarlijks een speciale programmering in het kader van het Sint-Maartensfeest.

Sint-Maarten Parade en Verhalen van licht

In 2020 vierden we Sint-Maarten met de speciale tentoonstelling *Verhalen van licht* in de Sint-Catharinakathedraal. Hierin werden – in samenwerking met *Sharing Arts Society* – de 11 mooiste lichtsculpturen uit de Sint-Maarten Parade gepresenteerd. In de bijbehorende tekstbordjes gaven we o.a. onze samenwerkingspartners De Voorkamer en Welkom in Utrecht een gezicht. Via deze organisaties maakten bewoners van het AZC met behulp van een kunstenaar de sculpturen. *Verhalen van licht* stond geprogrammeerd van 17 oktober tot en met 11 november 2020. Als gevolg van een aanscherping van de landelijke coronamaatregelen sloot het museum de deuren op 5 november. De presentatie trok ruim 800 bezoekers. Voor de Sint-Maarten Parade maakte het museum samen met de Voorkamer en Welkom in Utrecht lichtsculpturen rondom het thema 'thuis'. Helaas kon

de Parade niet fysiek doorgaan, maar maar werden alle sculpturen, verhalen en optredens gefilmd en live op RTV Utrecht uitgezonden op 11 november.

Sint-Maartendebatten

Sinds jaar en dag heeft Museum Catharijneconvent een traditie hoog te houden als het gaat om vernieuwend en eigentijds aanbod rondom de eeuwenoude legende van Sint-Maarten. We doen dat sinds enkele jaren ook door Sint-Maartendebatten te organiseren voor de groepen 7 en 8 van het primair onderwijs. Hiermee spelen we in op de behoefte in het onderwijs aan meer aandacht voor identiteitsvorming, uitdrukkingsvaardigheid en het stimuleren van onderling begrip. We wonnen met de debatten de Museumeducatie Prijs 2019. In 2020 hebben we het bestaande programma een inhoudelijke upgrade gegeven door de museumcollectie sterker in het programma te verwerken. Ook werden de debattrainingen geschikt gemaakt om in het museum te laten plaatsvinden, oog in oog met de collectie. Wat begon met grootse plannen met debatten op meerdere locaties in Utrecht, in samenwerking met bijvoorbeeld de ZIMIHC en de Bibliotheek Utrecht en de finale in het Stadhuis, werd – door corona – een deelname van 158 leerlingen van 6 scholen, met voorrondes in de eigen klas. Ondanks het aangepaste programma waren de reacties van leerkrachten en leerlingen enthousiast.

Huis van Sinterklaas / Bel met Sint

Het *Huis van Sinterklaas* heeft zich ontwikkeld tot een voor Utrechtse kinderen niet te missen evenement. Het is een uniek Sinterklaasprogramma, omdat het gebaseerd is op eeuwenoude verhalen en legenden over Sint-Nicolaas. Van 14 november tot en met 5 december 2020 stond de tiende editie gepland. Omdat school- en groepsbezoek door de coronamaatregelen sterk beperkt was, is half oktober besloten het *Huis van Sinterklaas* niet fysiek te laten plaatsvinden. We bedachten daarom het volgende:

- *Bel met Sint*. Omdat het in 2020 niet mogelijk was om te werken met livetheater in het museum, verplaatsten we de ontmoeting met de Sint naar de huiskamer. Razendsnel zetten we in Utrecht en omgeving een marketingcampagne op voor de actie *Bel met Sint* en ontwikkelden we een theatraal ingesproken telefoonlijn waarin Sint over de legende van de meisjes en de gouden munten vertelde. De telefoonlijn werd door maar liefst 2000 families gebeld.
- *Lespakket*. Iedere basisschool in de provincie Utrecht (in totaal 2500 schoolklassen) ontving lespakketten over de legende van Sinterklaas en de meisjes met de gouden munten. Deze bestonden o.a. uit een brief van Sinterklaas, een filmpje en een grote poster van de bekende illustrator Charlotte Dematons waarop de legende was afgebeeld. De pakketten werden enthousiast ontvangen.

De in 2020 ontwikkelde fysieke editie van het Huis van Sinterklaas zal in 2021 worden geprogrammeerd. Het thema is dan 'de graanlegendes van Sint'. Want waar komt de traditie van het eten van pepernoten en taaitaipoppen eigenlijk vandaan?

Bel met Sint | Foto Femke Lockefeer

Sint-Jan de Doper in Waalwijk | Foto Arjan Bronkhorst

Zin in Kerst

Met *Zin in Kerst* richten we ons op de families met jonge kinderen (t/m 8 jaar) die in de kerstvakantie op zoek zijn naar ontspanning maar daarbij wel wat willen opsteken over Kerstmis. In de editie van 2020 stond het thema 'De reizigers naar Bethlehem' centraal met een hiervoor speciaal ontwikkelde theatervoorstelling en als hoogtepunt de achttiende-eeuwse Napolitaanse kerststal. Als gevolg van de landelijke lockdown die inging op 15 december, is *Zin in Kerst* geannuleerd. Het was hiermee het enige project van het museum dat in 2020 geen enkele bezoeker heeft mogen ontvangen. De conceptontwikkeling en veel van de voorbereidingen die we troffen kunnen we meenemen naar 2021.

Museum aan Huis

Als reactie op de eerste museumsluiting (13 maart t/m 1 juni 2020) ontwikkelde het museum de tijdelijke online strategie *Museum aan huis*. Dit is een aparte webpagina die de bezoeker een kijkje achter de schermen geeft door middel van filmpjes, blogs en podcasts. De al bestaande tentoonstellingspagina van *Allemaal Wonderen* werd hiervoor verrijkt met extra filmpjes, tekst en audiofragmenten. Ook voor *Body Language* zijn er podcasts opgenomen en kon men naar lezingen luisteren. Op deze manier konden we onze (online) bezoekers met kunst en verhalen blijven inspireren en vermaken. *Museum aan huis* was en is gratis toegankelijk. In de periode maart-juni bezochten ruim 4.500 mensen *Museum aan huis*.

Het Grootste Museum van Nederland

In 2016 publiceerde het museum samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed het monumentale boek *Kerkinterieurs in Nederland*, waarin honderd beeldbepalende kerkinterieurs worden belicht. Dit boek inspireerde ons om de kerken in Nederland bekender en toegankelijker te maken voor het grote publiek. Vanuit onze missie om samen met partners het christelijk erfgoed onder de aandacht te brengen, vormt het museum met zeventien prachtige monumenten van diverse gezindten het *Grootste Museum van Nederland*. De deelnemende kerken en synagogen blinken uit door hun bijzondere geschiedenis, architectuur en kunstwerken.

Zomerpiek

En juist deze prachtige monumentale kerken ontvingen in 2020 tijdens de zomermaanden veel bezoekers uit eigen land. Immers in het voorjaar bleek de formule van het *Grootste Museum van Nederland* met de individuele audiotours uitermate geschikt om de afstand van 1,5 meter veilig en verantwoord te kunnen handhaven. De uitgiftecijfers laten dan ook een flinke zomerpiek zien. Er werden 28.143 tours uitgegeven, waarmee we in het coronajaar op 47,4 % van het recordjaar 2019 komen.

Sint-Jan de Doper

In juli 2020 verwelkomden we de Sint-Jan de Doper in Waalwijk als zeventiende locatie van het *Grootste Museum van Nederland*. De neo-Byzantijnse Sint-Jan trekt met zijn negentien koperen koepels en lange slanke klokkentoren vanuit de wijde omgeving van Waalwijk de aandacht. Het indrukwekkende interieur vertelt het verhaal van traditioneel vakmanschap én vernieuwing.

Advies en kennisuitwisseling

Het *Grootste Museum van Nederland* is er ook om niet-participerende kerken, synagogen of

gebedshuizen te adviseren over openstelling. Omdat openstelling veel vraagt van organisaties is het des te belangrijker om als erfgoed- en publieksinstellingen nauw samen te werken, van elkaar te leren en ervaringen te delen. Samen met de zeventien locaties van het *Grootste Museum van Nederland* delen wij onze kennis en ervaringen, op bijvoorbeeld het gebied van ontsluiting voor publiek en vrijwilligersmanagement, dan ook graag met anderen.

Onmisbare vrijwilligers

Het *Grootste Museum van Nederland* wordt gedragen door honderden vrijwilligers. Zij zetten de deuren open, doen de lichten aan, heten de bezoekers welkom, delen de audiotours uit en zijn er voor een goed gesprek. Om de locaties te ondersteunen in het managen van deze onmisbare groep, hebben we samen met hen het handboek *Werken met Vrijwilligers* gemaakt. Op nationale vrijwilligersdag (7 december) zetten we alle vrijwilligers nog eens extra in het zonnetje.

Feest! Weet wat je viert

Het landelijke educatieproject *weet wat je viert* is een speerpunt van het museum. Het project is inmiddels elf partners sterk, verspreid over Nederland en in Suriname. Elke partner ontwikkelde de afgelopen jaren een eigen unieke Feestpresentatie of programmering, waarin de kracht van de collectie en de regio tot uiting komt.

We zijn trots dat we met de opening van *Feest! In oost en west*, op 28 februari 2020 in Garmerwolde met onze partner de Stichting Oude Groningse Kerken, nu ook de scholen in de noordelijke provincies kunnen bedienen met dit groots opgezette project. Onder invloed van corona ontvingen de partners minder kinderen dan gebruikelijk. In totaal bezochten 15.000 leerlingen een van de locaties.

Feest! is een tienjarig project, waarvoor het museum 4,3 miljoen euro aan externe financiering heeft geworven. Een brede coalitie aan financiers draagt het project tot en met 2024. Om het netwerk van partners krachtig te houden en te laten blijven, is het de komende jaren van groot belang om te blijven investeren in inhoudelijke en didactische doorontwikkeling. Juist nu is het nog belangrijker om onze *best practices* op gebied van samenwerken uit te dragen binnen de culturele sector en door middel van waardevol online materiaal de scholen te ondersteunen.

Weetwatjeviert.nl: online lesmateriaal

Toen de musea de deuren moesten sluiten, hebben wij onze focus direct verlegd naar het ontzorgen van de leerkracht door hen actueel en makkelijk toepasbaar online lesmateriaal aan te bieden. Dit bleek een schot in de roos te zijn. Eind 2019 lanceerden wij de vernieuwde educatieve website weetwatjeviert.nl, speciaal voor het primair onderwijs. Sinds de lancering is er een stijgende lijn in het aantal online bezoeken, met als absoluut hoogtepunt maar liefst 9.000 bezoeken in april en mei samen, het viervoudige van 2019.

Schoolkerk in Garmerwolde | Foto Ronny Benjamins

Feest! in Museum Catharijneconvent | Foto Lillian van Rooij

Landelijke Feestpartners

De partners van noord naar zuid zijn: de Stichting Oude Groninger Kerken (Garmerwolde), het Zuiderzeemuseum (Enkhuizen), Museum Ons' Lieve Heer op Solder en het Tropenmuseum (Amsterdam), Museum Catharijneconvent (Utrecht), het Nederlands Openluchtmuseum (Arnhem), Kasteel Huis Bergh ('s-Heerenberg), het Wereldmuseum (Rotterdam), Museum Krona (voorheen Museum voor Religieuze Kunst, Uden), het Limburgs Museum (Venlo) en Villa Zapakara (Paramaribo).

Alle Feest-locaties werken, naast voor het onderwijs, ook voor families. Deze programmering is ook onderdeel van *Feest!* In Museum Catharijneconvent gaat het om de eerder beschreven activiteiten *Sint-Maarten*, *Huis van Sinterklaas* en *Zin in Kerst*.

Onderwijs en educatie

Naast de traditionele tentoonstellingsbezoeker en families richt het museum zich op de volgende groepen: het primair en voortgezet onderwijs (inclusief *Feest!*), het HBO (met name pabo's) en nieuwkomers. De onderwijsgroepen beslaan een breed spectrum en vormen een dwarsdoorsnede van onze maatschappij qua culturele achtergrond en opleiding. Het is een verrijking om deze diversiteit aan mensen te mogen ontvangen in het museum.

Geloven of niet geloven is onderdeel van onze identiteit. Museum Catharijneconvent en zijn vele samenwerkingspartners vinden het belangrijk en urgent dat kinderen op een open manier met elkaar in gesprek gaan over geloven of niet geloven als onderdeel van wie je bent. Gesprekken hierover worden niet vaak op school gevoerd, vanwege de gevoeligheid van het onderwerp. Het is echter van groot belang om dit wél te doen om begrip voor elkaar te stimuleren en sociale cohesie te bevorderen. De feesten en tradities die de kinderen thuis en op school vieren en de eeuwenoude voorwerpen in de musea, fungeren als haakje om kinderen te prikkelen in hun nieuwsgierigheid naar hun eigen achtergrond en die van hun klasgenoten.

In 2020 bezochten 15282 leerlingen uit het primair onderwijs activiteiten van Museum Catharijneconvent in Utrecht en op andere locaties van *Feest!* in Nederland. Vanwege de coronacrisis ligt dit aantal lager dan normaal. Vlak voor de museumsluitingen waren de plekken voor scholen vrijwel altijd volgeboekt. We hebben er dus alle vertrouwen in dat na de crisis de aantallen zich weer zullen herstellen.

Voortgezet onderwijs

In 2020 bezochten 943 VO-leerlingen het museum in groepsverband. Dit is – wederom door corona – flink minder dan in 2019 toen bijna 2.500

leerlingen het museum bezochten. Het museum biedt lesprogramma's aan over de middeleeuwen, het klooster, identiteit, kunstbeschouwing en de Reformatie, en examentrainingen voor Kunst Algemeen en geschiedenis. Ook worden al onze tentoonstellingen opgenomen in het programma-aanbod voor het voortgezet onderwijs.

Uitgangspunt bij de lesprogramma's is dat de leerlingen zich herkennen in ons onderwijsaanbod. Uit onderzoek onder deelnemende leerlingen blijkt dat ze nagenoeg allemaal meer behoefte hebben aan zelfstandig werken en onderzoeken in het museum. Door zelfstandig aan de slag te gaan zijn leerlingen meer eigenaar van hun leerproces en daardoor meer intrinsiek gemotiveerd. De museumdocenten sluiten aan bij de behoeften van de leerlingen door gebruik te maken van de /ASK-methode, waarmee een open dialoog wordt gestimuleerd.

Binnen het voortgezet onderwijs is in 2020 speciale aandacht uitgegaan naar doorontwikkeling van programma's voor leerlingen van het vmbo binnen het project *Identiteit en imago*. Onderzoek wijst uit dat er in Nederland een grote kloof bestaat tussen het vmbo en musea. Het museum heeft, in nauw overleg met partnerscholen, verschillende pilots uitgevoerd om te onderzoeken hoe deze kloof gedicht kan worden. De pilots richten zich op het realiseren van lespakketten gebaseerd op maatwerk aansluitend op de specifieke wensen en behoeftes van scholen en leerlingen, didactische bijscholing van museumdocenten, en onderzoek naar beeldvorming over het museum zelf. Dit programma wordt mogelijk gemaakt door een ruimhartige particuliere schenking.

Vanwege de coronacrisis is er gewerkt aan een online lespakket voor het vmbo. Leerlingen konden 'live' een bezoek brengen aan het museum waarbij museumdocenten een lespakket verzorgden op afstand, op zaal tussen de collectie. Dit is goed

ontvangen door docenten en leerlingen. Het ging hier om een arbeidsintensieve methode want ieder digitaal bezoek was maatwerk. 2021 wordt gebruikt om deze online lespakketten verder door te ontwikkelen.

Nieuwkomers

Een nieuwe publieksgroep voor de beleidsperiode 2021-2024 is die van nieuwkomers (mensen die om politieke, religieuze, economische of sociale reden naar Nederland zijn gekomen). Dit kunnen net gearriveerde asielmigranten zijn die in een AZC wonen, maar ook mensen met een verblijfsvergunning die al even gevestigd zijn in Utrecht. Helemaal nieuw is deze publieksgroep niet voor het museum. In het kader van Sint-Maarten en met partners Welkom in Utrecht en Taal doet Meer zijn eerder al verschillende projecten en ontvangsten gerealiseerd. Met de toetreding van culturele ontmoetingsplaats De Voorkamer hoopt het partnerverbond in het bijzonder meer statushouders te laten participeren.

2020 is gebruikt om samen met partners doelstellingen te formuleren en projectplannen op te stellen. Het partnerverbond wil het Sint-Maartenproject in 2021 en 2022 uitbreiden met interactief museumbezoek over de historie en betekenis van Sint-Maarten voor alle participanten. Ook gaan de partners een lesmodule inclusief interactief museumbezoek ontwikkelen over feesten in alle wereldreligies voor nieuwkomers die Nederlands leren. Deze module wordt een vast onderdeel van het officiële inburgeringstraject van de gemeente Utrecht. Daarnaast worden de module en het museumbezoek gratis aangeboden aan alle Utrechtse taalcoaches en hun studenten.

HBO

Omdat wij het belangrijk vinden om goed aan te sluiten bij het huidige en toekomstige onderwijs, werken we graag samen met de pabo-opleidingen.

Schoolkerk in Garmerwolde | Foto Ronny Benjamins

Detail van Kruisiging met passiesymbolen, miniatuur in getijden- en gebedenboekdoor Geert Grote, Haarlem (?), 1481

Zo hebben wij in 2020 met de Marnix Academie een langdurig samenwerkingstraject opgezet en uitgevoerd. Studenten van het profiel Kunst & Cultuur hebben vanuit hun eigen stage- en lespraktijk kunstlessen en museumlessen georganiseerd voor leerlingen uit het basisonderwijs. Dit traject bestond uit een mix van lessen in de klas en lessen in het museum voor zowel de studenten als hun stageleerlingen. Hierbij kwam een waardevolle wisselwerking tot stand tussen museumdocenten, pabo-docenten, pabo-studenten en basisschoolleerlingen.

Publieksbereik

Doelgroepen

Gebaseerd op marktonderzoek en de successen van de afgelopen jaren, werkte het museum ook in 2020 voor een aantal specifieke doelgroepen. Onder invloed van corona hebben wij ons meer dan andere jaren gericht op lokaal en regionaal publiek. Onze doelgroepen zijn:

- Tentoonstellingsbezoekers
- Leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs
- Kinderen in gezinsverband uit de regio Utrecht
- Dagesmensen: met het *Grootste Museum van Nederland* richten we ons op de grote groep mensen die een dagje een stad bezoeken
- Nieuwkomers.

Bezoekersidentiteiten

Museum Catharijneconvent wil al zijn bezoekers een onvergetelijke ervaring bieden. Vanaf 2020 werkt het museum met bezoekersidentiteiten ontwikkeld door prof. dr. John Falk. Deze bezoekersidentiteiten komen in elk van de hierboven genoemde doelgroepen voor. Uit jarenlang bezoekersonderzoek, waarbij ook de herinneringen aan een museumbezoek werden meegenomen, wist John Falk zeven bezoekersidentiteiten te destilleren. Door hierop in te spelen kunnen musea tegemoetkomen aan de motivaties, de wensen en behoeftes van hun bezoekers. Het museum heeft zich in 2020 verdiept in deze bezoekersidentiteiten en er is binnen projecten met de verschillende identiteiten geëxperimenteerd. Ze blijken een goed uitgangspunt voor al onze museale activiteiten, van tentoonstellingen en familieprogrammering tot de randprogrammering. Een volgende stap is voor de verschillende identiteiten een inhoudelijke en praktische vertaalslag te maken die is toegespitst op Museum Catharijneconvent. John Falk is hier nauw bij betrokken.

Detail van geborduurde bloemrank en vleugel van pelikaan op een wit kazuifel, Noord-Nederland, Amsterdam, ca. 1750 | Foto Marco Sweering

3. Beleidsplan 2021-2024

In 2020 heeft het museum gewerkt aan een nieuw beleidsplan voor de periode 2021-2024. De nieuwe missie en visie zijn in het begin van dit jaarverslag opgenomen. Op deze plaats delen we graag de hoofdpunten uit het nieuwe beleidsplan en blikken we terug op de afgesloten beleidsperiode.

Terugblik 2017-2020

Met de start van het jaar 2021 sluiten we de beleidsperiode 2017-2020 af. Museum Catharijneconvent kijkt terug op een beleidsperiode waarin veel successen zijn behaald. Dankzij een toegankelijke en gevarieerde programmering is het aantal bezoekers in het museum sterk gestegen, naar gemiddeld 140.000 per jaar tot 2019 (doelstelling: 100.000). Tentoonstellingen werden door het publiek hoog gewaardeerd, met gemiddeld een 8,4. Het museum behaalde zowel in 2017 als in 2019 een bezoekersrecord.

We zijn enorm trots op de projecten die zich grotendeels buiten de muren van het museum bevinden. *Feest!*, het nationale educatieprogramma over religieuze feesten en tradities in Nederland, groeide naar 190.000 bezoekers in 2019 (doelstelling: 90.000). Ook is in 2017 is het *Grootste Museum van Nederland* gelanceerd. Dit nationale project zet de religieuze monumenten van Nederland in de schijnwerpers en biedt bezoekers een museale ervaring. Het project is een succes en groeide in 2019 naar 110.000 audiotourgebruikers.

Als kenniscentrum maakte het museum in de periode 2017-2020 een grote ontwikkeling door. Honderden kerken en kloosters hebben van de

erfgoed specialisten van het museum advies gekregen over omgang met erfgoed *in situ*. Dankzij verdiepend onderzoek is de kennis over het Nederlandse kerkinterieur uitgebouwd. Ook de kennis over internationale kerkgemeenschappen en migrantenkerken is sterk vergroot, evenals het netwerk op dit gebied. En omdat we onze kennisontwikkeling duurzaam willen maken en willen versterken hebben we in het kader van talentontwikkeling twee junior-conservatoren en twee junior-erfgoed specialisten aangesteld.

Voortzetting en versterking

De ambities voor de periode 2021-2024 luiden kort samengevat: voortzetting en versterking van het huidige, succesvolle beleid. Kernwoorden daarbij zijn groei van publieksbereik, toegankelijkheid en inhoudelijke verbreding. Een belangrijk doel voor 2021-2024 is de verdere vergroting van de kwalitatieve en kwantitatieve impact van het museum. Om de waarde van kunst en erfgoed van het christendom te kunnen blijven onderzoeken en belichten is het noodzakelijk om ook in de toekomst voldoende slagkracht te hebben. Dat is mogelijk door:

- Een groeistrategie te hanteren die voortbouwt op de eerdere publiekssuccessen; deze strategie gaat uit van een scherp profiel, een sterke identiteit en duidelijk afgebakende doelgroepen;
- Het voorbereiden van de noodzakelijke vernieuwing van de huisvesting, zodat er meer capaciteit is, de routing en bezoekersbeleving verbetert en het mogelijk is meer tentoonstellingen gelijktijdig te programmeren.

Tentoonstelling *Body Language*. Het lichaam in de middeleeuwse kunst | Foto Gerritjan Huinink

Publieksbereik

Doel is het op termijn doorgroeien naar 160.000 bezoekers per jaar. Richtpunt zijn de bezoekersrecords van 2017 en 2019. Het gaat om:

- 100.000 tentoonstellingsbezoekers;
 - 30.000 scholieren, zowel uit het primair onderwijs (15.000) als uit het voortgezet onderwijs (15.000, onder wie voor het eerst ook vmbo-leerlingen);
 - 1000 nieuwkomers (mensen die om politieke, religieuze, economische of sociale redenen naar Nederland zijn gekomen);
 - 20.000 bezoekers in familieverband (ouders/verzorgers, grootouders en begeleiders met kinderen);
 - 10.000 buitenlandse toeristen.
- uitbreiding van het aantal religieuze monumenten dat deelneemt aan het *Grootste Museum van Nederland* naar 25, met ook een moskee en een migrantenkerk;
- handhaving van het aantal bezoeken aan *Feest!* (190.000 kinderen en familieleden in 2019).

Tentoonstellingen

Omdat ze bepalend zijn voor publieksbereik, zijn en blijven tentoonstellingen de voornaamste publieksactiviteit. Om in de periode 2021-2024 richting en scherpere te geven aan de programmering van Museum Catharijneconvent, zijn vier programmalijnen vastgesteld. Alle publieksactiviteiten van het museum zijn gerelateerd aan een van de volgende programmalijnen.

Programmalijn 1:

De kracht van verbeelding

Hierbij gaat het om de autonome kracht van kunst: om schoonheid, authenticiteit, bevlogenheid en inspiratie, én om het verbeelden van wat zich niet laat verwoorden, zoals het sacrale. Binnen deze programmalijn organiseert het museum onder andere een tentoonstelling over Maria Magdalena. Ook het tonen van topinterieurs in het *Grootste Museum van Nederland* past in deze programmalijn. In educatieve programma's is veel aandacht voor symboliek.

Programmalijn 2:

Kantelpunten en sleutelfiguren

Binnen de programmalijn over gebeurtenissen en personen die grote veranderingen teweeg hebben gebracht, organiseert het museum onder andere een tentoonstelling over de kerk in de jaren zestig. Voor het voortgezet onderwijs zijn er examenprogramma's over de Reformatie.

Programmalijn 3:

Tradities en rituelen

Traditionele handelingen, rituelen en feesten vormen een essentieel aspect van het christendom. Op immateriële wijze geven ze uiting aan het onbenoembare. De variëteit is enorm: van de eucharistie en de viering van het avondmaal tot het Sinterklaasfeest en Sint-Maarten. Het museum organiseert binnen deze programmalijn onder andere *Feest!*, *Het Huis van Sinterklaas* en *Zin in Kerst*.

Programmalijn 4: Nederland en de wereld

Van oudsher richt Museum Catharijneconvent zich op het christendom in Nederland. Het christendom is echter een wereldgodsdienst. In dat kader wordt voor 2022 bijvoorbeeld de tentoonstelling *Gospel* voorbereid, in samenwerking met evangelische kerkgemeenschappen.

Kennisontwikkeling

Museum Catharijneconvent is museum en kenniscentrum ineen. Tentoonstellingen gaan altijd hand in hand met wetenschappelijk onderzoek. De erfgoedexperts van het museum zijn dé specialisten op het gebied van kerkelijk erfgoed *in situ*. Het museum heeft wat betreft collectie en kennis de komende periode de volgende doelen:

- Omarming van het kloostercomplex als een van de topstukken van het museum. Dit gebeurt in samenwerking met de bij het complex behorende Sint-Catharinakathedraal (in kerkelijk gebruik). Doel is het gehele kloostercomplex, dat in de presentatie tot nog toe onderbelicht was, beter voor het publiek te ontsluiten en onderdeel te maken van de bezoekerservaring.
- Verdieping van het onderzoek naar het kerkinterieur in Nederland en bestendiging van het huidige niveau van inventarisatie en waardering van religieus erfgoed *in situ*.
- Uitbreiding van de kennis over het erfgoed van migrantenkerken. Hiervoor is het museum een intensieve samenwerking gestart met Samen Kerk in Nederland (SKIN), de koepelorganisatie voor migrantenkerken en internationale kerkgemeenschappen, in de vorm van een *embedded* conservator. Deze samenwerking zal in 2022 onder andere resulteren in tussentijdse aanpassing van de vaste presentatie en een rijkgeïllustreerde publicatie over historische en actuele interieurs van migrantenkerken;

- Uitbreiding van het werkterrein van het museum met hedendaagse kunst (onderzoek, collectie én programmering). Hierdoor kan het museum de actuele betekenis van het christendom nog beter voor het voetlicht brengen.

Collectiethema's

Met ingang van 2021 stapt het museum over naar een thematisch gericht collectiebeleid. Zo kan het museum de collectie nog beter verbinden met thema's die in onze tijd spelen. Dit biedt bovendien de mogelijkheid de inhoudelijke samenhang tussen collectievorming, onderzoek en programma te vergroten. Daarvoor zijn vier collectiethema's bepaald, die richting geven aan collectie- en kennisontwikkeling. Er is – op basis van onderzoek en gesprekken met experts – gekozen voor thema's die de komende tien tot vijftien jaar relevant zullen zijn. De collectiethema's hangen nauw samen met de programmalijnen. Kijk voor de beschrijving van de collectiethema's op pagina 43.

Bent u benieuwd naar het volledige beleidsplan?

Het is te downloaden via www.catharijneconvent.nl/de-organisatie/beleidsplannen/

The Magdalen, atelier Meester van 1518, vóór 1524, © The National Gallery, Londen

Model van de Tempelberg/Haram al-Sharif, Conrad Schick, Jeruzalem 1879 | Foto Ruben de Heer

4. Collectie & Kennis

Inleiding

Museum Catharijneconvent beheert, verzamelt en ontsluit de belangrijkste collectie kunst- en cultuurhistorische objecten van het Nederlands christelijk erfgoed. Dit geeft het museum een nationale taak. Door de kunsthistorische waarde van de Rijkscollectie is het museum bovendien van internationaal belang. Het museum werkte in 2020 aan de hand van het Collectieplan 2017-2020.

Voorwaardelijk bij het realiseren van de ambities en doelstellingen van het museum is het handhaven van het hoge niveau van beheer en behoud van de collectie. Zo heeft Museum Catharijneconvent een registratiegraad van 100%. Tentoonstellingen en restauratieprojecten gaan binnen het collectiebeleid van Museum Catharijneconvent hand in hand, waarbij tentoonstellingen de directe aanleiding zijn om objecten te restaureren. In totaal zijn 73.201 objecten in beheer bij Museum Catharijneconvent.

Aanwinsten

2020 is gebruikt om het collectiebeleid van Museum Catharijneconvent te herzien, met daarbinnen een focus op thematische lijnen. Om dit te kunnen realiseren is besloten om in 2019 een tijdelijke aanwinstenstop in te lassen. De aanwinstenstop is in 2020 verlengd. Vanzelfsprekend zijn er voor schenkingen van evident hoge kwaliteit uitzonderingen gemaakt, evenals voor potentiële aankopen van dezelfde orde. Ook in 2021 zal het museum terughoudend blijven met verwervingen om het nieuwe collectiebeleid zo goed mogelijk te kunnen implementeren. Ondanks de aanwinstenstop heeft het museum onderstaande objecten aan de collectie toegevoegd:

Collectie Schouten

Het Bijbels Museum (Amsterdam) heeft een aantal jaren geleden besloten zijn collectie volledig af te stoten. In 2019 besloot Museum Catharijneconvent om de kerncollectie van het Bijbels Museum, de zogenaamde 'collectie Schouten', over te nemen. Het gaat hier om een collectie van nationaal belang, die past binnen het nieuwe collectiebeleid van het museum. Er zijn circa 700 objecten aan de collectie van Museum Catharijneconvent toegevoegd. In 2020 heeft de afdeling collectiebeheer hard gewerkt aan de verhuizing van Amsterdam naar Utrecht en is gestart met het registreren van de objecten en de plaatsing in het depot. Dit wordt in 2021 afgerond. Tanja Kootte, Van Oord conservator voor het protestantisme, heeft hiervoor nauw samengewerkt met dr. Hermine Pool, voormalig conservator van het Bijbels Museum en nu senior-conservator religieus erfgoed bij Museum Ons' Lieve Heer op Solder. Zij promoveerde in 2021 aan de Universiteit van Amsterdam op de een onderzoek naar de collectie Schouten.

Model van de Tempelberg/Haram al-Sharif

Onderdeel van de collectie Schouten is een bijna 150 jaar oud model van de Tempelberg/Haram al-Sharif. Deze maquette wordt opgenomen in de vaste presentatie. Het stuk biedt een uitgelezen kans om aandacht te besteden aan religieuze diversiteit: hoe functioneert deze heilige plek binnen het jodendom, het christendom en de islam? In 2020 is de plaatsing in de *Feest!*-presentatie voorbereid.

Kostbare bijbels

Een aantal bijzondere bijbels werd in het afgelopen jaar aan onze verzameling toegevoegd door een genereuze schenking van pastor van Lent. Het topstuk is een Statenbijbel met ingekleurde prenten,

een exemplaar in twee kalfsleren banden, dat inmiddels in ons museum als 'Van Lentbijbel' wordt aangeduid (RMCC od341). Het gaat hier om een zogenoemde Keurbijbel, uitgegeven in 1714 door Pieter en Jacob Keur, in Dordrecht en Amsterdam. Tussen de bijbelboeken is een tekst met prenten gebonden, namelijk het *T Groot Waerelds Tafereel...* door Ds. Jacques Basnage. De kostbare uitstraling die de 'Van Lentbijbel' heeft, is te danken aan de honderdveertig kopergravures en zes kaarten naar Daniel Stoopendaal, alsmede aan prenten van onder andere Jan Luyken die allemaal met de hand zijn ingekleurd en met goud gehoogd.

Collectiemobiliteit

Museum Catharijneconvent hecht aan ruimhartig bruikleenverkeer en voert een ontzamelbeleid. Dit draagt bij aan collectiemobiliteit en aan kwaliteitsverbetering van de collectie.

- Het museum hecht grote waarde aan de zichtbaarheid van de collectie en voert daarom een ruimhartig bruikleenbeleid voor zowel nationale als internationale musea. Honderden voorwerpen uit de collectie van Museum Catharijneconvent zijn in langdurig bruikleen bij andere organisaties.
- In 2020 zijn, naast de langdurige bruiklenen, 13 objecten uitgeleend aan in totaal 8 bruikleennemers. De tentoonstelling *North & South*, die in 2019 bij ons te zien was, reisde door naar Vic in Spanje, waar ook onze zittende Maria (ABM bh316) te zien was.
- Bijzonder moment was het gebruik van de middeleeuwse abtsstaf van de abdij te Egmond (BMH m10416a, ca. 1325-1349) bij de bisschopswijding van mgr. Hendriks op 3 juni 2020.
- Als onderdeel van het collectiebeleid 2021-2024 kijkt het museum naar aanscherping van de collectie en het daarmee samenhangende ontzamelbeleid.

De coronacrisis heeft helaas grote impact op het internationale bruikleenverkeer.

- Voor Museum Catharijneconvent had dat tot gevolg dat enkele uitgeleende werken later dan gepland retour kwamen.
- Een aantal belangwekkende internationale bruiklenen voor de tentoonstelling *Body Language* is niet gekomen. Met name bibliotheken hielden en houden de deuren gesloten. Voor deze objecten zijn – bij uitzondering – replica's in de tentoonstelling gebruikt.
- Onder invloed van corona ontwikkelde zich een nieuwe praktijk van virtueel of digitaal koerieren. Geregeld waren onze koeriers niet fysiek aanwezig bij (de-)installatie, en hielden zij toezicht via een videoverbinding. Dit is een positieve ontwikkeling, waarvan wij hopen dat deze na corona tot de museale praktijk zal behoren.

Beheer & Behoud

Restauraties

Verschillende voorwerpen uit de eigen collectie zijn voor *Body Language* gerestaureerd, waaronder de sculptuur *Maria met kind op de maansikkel* (ABM bh444, ca. 1509). De meest in het oog springende restauratie van 2020 was die van *De kruisiging* (ca. 1425) van de Meester van de Bewening van Christus te Lindau. Het indrukwekkende schilderij is presentabel gemaakt, maar nog niet volledig gerestaureerd. Hiervoor zijn in 2020 fondsen geworven. Met dank aan de Vereniging Rembrandt, Het Tutein Noltenius Fonds en enkele gulle bijdragen van particulieren, kan de restauratie in 2021 voltooid worden.

Digitalisering collectie

In totaal zijn er 1.085 digitale afbeeldingen toegevoegd aan het collectiebeheersysteem. In 2020 is begonnen met het professioneel laten fotograferen van de gehele collectie schilderijen. Dit project wordt in 2021 afgerond. Zo zal er

Detail van Statenbijbel, Oude Testament, met bijgebonden 't Groot Waerelds Tafereel, Romeyn de Hooghe, 1715 | Foto HetFotoAtelier

Detail van De kruisiging, Meester van de Bewening van Christus te Lindau, ca. 1425 | Foto Marco Sweering

van elk schilderij een professionele digitale kleurenafbeelding beschikbaar zijn. De aanwinsten van 2020 zijn zoals gebruikelijk gedigitaliseerd. De collectie van het museum wordt digitaal ontsloten via de eigen website, DiMCoN en Europeana. Vrijwel alle afbeeldingen die er in hoge resolutie van museumobjecten zijn, kunnen via de webcatalogus zonder kosten worden gedownload. Ook kunnen gebruikers via de webcatalogus bibliotheekboeken aanvragen, welke dan op afspraak geraadpleegd kunnen worden.

De afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters heeft in 2020 meer dan 30.000 objecten die zich *in situ* bevinden gedigitaliseerd voor de database Kerkcollectie Digitaal.

Registratie

Museum Catharijneconvent loopt voorop als het gaat over het beheer, de inrichting en toepassing van Adlib. In 2020 is er onder ander gewerkt aan het optimaliseren van de wijze waarop bruiklenen worden verwerkt, optimalisatie van koppeling met de website van het museum, het schrijven en updaten van handleidingen en het aanpassen van titels ter verbetering van de zoekfunctie.

Erfgoed in kerken en kloosters

Het museum draagt mede zorg voor de collecties in kerken en kloosters door het geven van waarderings-, selectie- en herbestedingsadvies. Daarnaast adviseert het museum ook op het gebied van beheer, behoud en restauratie. Museum Catharijneconvent werkt door heel Nederland en voor alle denominaties. De samenwerking met kerkelijke partners verliep – ook in het bijzondere coronajaar – goed. Met kerkelijke opdrachtgevers werden goede afspraken gemaakt over het houden van afstand en het aantal aanwezigen bij werkbezoeken. De hoeveelheid kerken en kloosters die de erfgoed specialisten van het museum bezochten was hierdoor nagenoeg gelijk aan voorgaande jaren, te weten bijna tweehonderd. Het was voor ons bijzonder om te merken hoe gastvrij en bereidwillig de meeste kerken ook in deze periode waren.

Het museum heeft in 2020 honderden kerken en kloosters niet alleen op locatie, maar ook op afstand ondersteund bij de omgang met hun erfgoed *in situ*. In Kerkcollectie Digitaal zijn de collecties van de Nederlandse kerken en kloosters beschreven en ontsloten. Het gaat om een uniek landelijk overzicht met daarin 300.000 beschreven voorwerpen. Via Kerkcollectie Digitaal hadden in 2020 circa 640 kerkelijke eigenaren en erfgoedprofessionals toegang tot de gegevens van religieuze voorwerpen in kerken en kloosters. Aan de digitalisering van gegevens werd in 2020 door 23 vrijwilligers onverminderd doorgewerkt

Museum Catharijneconvent was in 2020 – samen met o.a. de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, het Restauratiefonds en Heemschut - partner binnen het Nationaal Programma Toekomst Religieus Erfgoed. Dit programma is opgezet vanwege de huidige problematiek rondom het gebouwde religieuze erfgoed: eigenaren en beheerders hebben grote moeite om hun monumentale

kerken en kloosters te exploiteren en in stand te houden. Tegelijkertijd groeit het bewustzijn van het nationale belang van deze gebouwen als dragers van religieuze en cultuurhistorische waarden en als ijkpunten binnen onze dorpen, steden en landschappen.

Binnen het Nationaal Programma Toekomst Religieus Erfgoed zet Museum Catharijneconvent zijn kennis en expertise in ter bevordering van publiekstoegankelijkheid van kerkelijke monumenten en de totstandkoming van kerkenvisies. Het gaat specifiek om het inzetten op het behoud van als erfgoed betitelde kerken en hun interieurs, het actief uitdragen van het publieke belang van kerkgebouwen, het ondersteunen bij (en waar nodig participeren in) de totstandkoming van lokale kerkenvisies, en het scholen en begeleiden van kerkbesturen en vrijwilligers bij de vergroting van de toegankelijkheid van kerkgebouwen. Het *Grootste Museum van Nederland* dient binnen het Nationaal Programma Toekomst Religieus Erfgoed als *best practice*, en deelnemers dienen als zodanig als aanjager en adviseur voor andere kerken en kloosters die zich richten op een grotere toegankelijkheid voor het publiek.

Voor de kerkenvisies, die vanuit de landelijke overheid worden bevorderd, levert Museum Catharijneconvent met zijn kennis en expertise een belangrijke bijdrage. De erfgoed specialisten van het museum beschikken over unieke kennis op het gebied van kerkelijke collecties, in samenhang met interieurs. Zij stellen deze kennis ter beschikking voor de totstandkoming van kerkenvisies.

Het museum verricht binnen het programma nader onderzoek naar belangwekkende interieurs. Hiervoor heeft het museum samen met de Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed een kennisagenda opgesteld. Het gaat om een onderzoeksproject over de meest bedreigde kerkinterieurs van Nederland. Focus ligt daarbij op de periode na 1800. De eerste

drie onderzoeksrapporten worden in najaar 2021 gepresenteerd. Daarnaast verrichtte het museum objectgericht onderzoek naar de meest beeldbepalende kerkinterieurs van Nederland (mede op basis van de publicatie *Kerkinterieurs in Nederland*). In 2020 ging de aandacht onder meer uit naar de belangrijkste interieurs van kerken in Noord-Brabant. Dit project is met steun van de Van Baaren Stichting tot stand gekomen.

Internationale kerken

Het museum wil de komende jaren nog meer de focus gaan leggen op het inbedden van het materiële en immateriële erfgoed van internationale kerkgemeenschappen in het onderzoeks-, collectie-, en programmabeleid. Het museum heeft daarom in 2020 de samenwerking met Samen Kerken in Nederland (SKIN, de koepelorganisatie van internationale en migrantenkerken in Nederland) versterkt. Vanaf 2021 werkt een *embedded* SKIN-medewerker in Museum Catharijneconvent. Madelon Grant zal als conservator internationale kerken onderzoeken hoe de diversiteit van het christendom een meer fundamentele plek kan krijgen binnen de collectie. Zij zal ook betrokken zijn bij de totstandkoming van de nieuwe collectiepresentatie van het museum, de tentoonstelling *Gospel* (2022) en een publicatie gewijd aan kerkinterieurs van internationale kerkgemeenschappen.

De samenwerking met SKIN richt zich in eerste instantie op de periode 2021-2022. Zowel het museum als SKIN hebben echter de intentie uitgesproken om de samenwerking ook na 2022 voort te zetten, en een fundamenteel en duurzaam karakter te geven. Ook de aanstelling van Madelon Grant was mogelijk door ruimhartige steun van de Van Baaren Stichting.

Tentoonstelling North & South, Europese topstukken herenigd | Foto Mike Bink

Detail van Maria Magdalena als wildevrouw, Zwaben, 1490-1500, Suermondt-Ludwig-Museum, Aken

Terminologie en inclusiviteit

Het museum ontwikkelt verschillende initiatieven voor het verbeteren van terminologie en niet-gewenst taalgebruik. Dit heeft betrekking op taalgebruik in de context van missie, zending en kolonialisme en op terminologie rond geestelijke en lichamelijke beperkingen. Bewoordingen in het collectiesysteem Adlib zijn aangepast, er is nagedacht over het gebruik van andere termen en museumteksten werden herlezen en herschreven.

Collectieplan 2021-2024

Museum Catharijneconvent heeft in 2020 gewerkt aan het Collectieplan 2021-2024. Het nieuwe collectieplan bouwt voort op dat van 2017-2020. Omdat we nog gericht willen verzamelen en meer samenhang willen creëren tussen collectie, onderzoek en tentoonstellingen, gaat het museum werken met collectiethema's. De huidige categorisering van de collectie op basis van kerncollecties blijft behouden. De collectiethema's worden hier als het ware overheen gelegd. Deze thema's gaan collectievorming en onderzoek sturen, en zorgen ervoor dat de collectie actueel blijft. Ook maakt het werken met thema's, meer dan met een collectie die alleen is ingedeeld op basis van fysieke eigenschappen, het mogelijk om herinneringsverhalen en cultuurhistorische voorwerpen toe te voegen aan de collectie. Dat geldt ook voor erfgoed van internationale kerken en hedendaagse kunst. De collectiethema's zijn:

Tradities en rituelen

Het christendom is niet alleen een religie van het hoofd en hart maar ook van handelingen en praktijken, die hun weerslag hebben gekregen in veel objecten in de collectie.

Living presence

Veel religieuze objecten maken het onzichtbare zichtbaar en zijn vanwege hun sacrale karakter en gebruiksgeschiedenis rijk aan gevoelswaarden. Dit gebruik is bovendien niet iets van het verleden. Veelzeggend is dat twee bisschoppen in 2020 tijdens hun wijding gebruik wilden maken van topstukken uit de collectie van het museum.

Vestigen, verdwijnen, veranderen

Dit thema richt zich op het verzamelen van voorwerpen die verhalen vertellen over de constante dynamiek van het christendom.

Verbeelding en interpretatie van verhalen in en rondom de Bijbel

Veel objecten in de collectie verbeelden bijbelse passages of verhalen die voortborduren op de Bijbel. In het hart van dit thema zit de relatie tussen tekst en beeld.

Voor de totstandkoming van het Collectieplan 2021-2024 is uitvoerig gesproken met experts en met de vertegenwoordigers van de collectiestichtingen. Het voorgenomen collectiebeleid kan rekenen op instemming en enthousiasme.

Onderzoek en valorisatie

Het museum is een plek van kennisdeling en ontmoeting. We ontsluiten de eigen collectie voor het algemene publiek, voor vakgenoten en voor wetenschappers. Voor kerkelijke eigenaren ontsluiten we ook de individuele collecties *in situ* en delen we, op basis van zorgvuldig opgestelde protocollen, kennis hierover met andere partijen, waaronder wetenschappers en gemeentelijke overheden. De bibliotheek is met een consequent verzamelbeleid van 150 jaar een belangrijk instrument voor onderzoek en kennisoverdracht.

Daarnaast is het museum ook een instrument van wetenschappers voor de valorisatie van hun onderzoek (bijvoorbeeld via tentoonstellingen of lezingen). Zo was dr. Anne-Marie Korte (Universiteit Utrecht) als wetenschappelijk adviseur nauw betrokken bij de tentoonstelling *Allemaal Wonderen* en trad dr. Wendelien van Welie (Universiteit van Amsterdam) op als gastconservator van *Body Language. Het lichaam in de middeleeuwse kunst*.

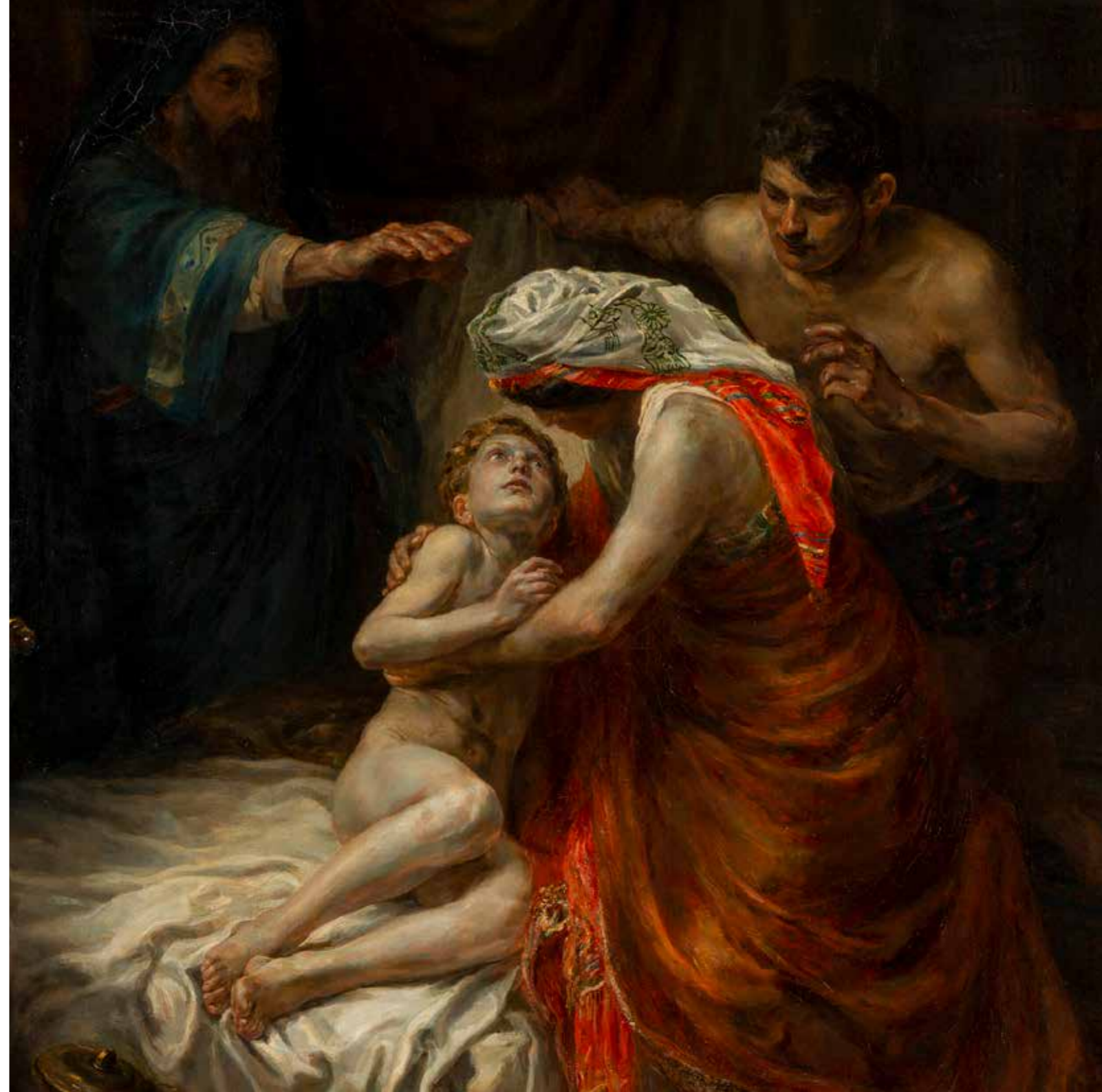
Wendelien van Welie was tevens de auteur van *Body Language. Het lichaam in de middeleeuwse kunst* (nai010 publishers, 2020). In 2020 verscheen ook de publicatie *Bij ons in de Biblebelt* van het Dutch Biblebelt netwerk. Deze bundel, onder redactie van conservator Tanja Kootte en Fred van Lieburg (Vrije Universiteit Amsterdam) komt voort uit de succesvolle tentoonstelling *Bij ons in de Biblebelt* uit 2019. Het grootste deel van de lezingen bij de tentoonstelling is erin gepubliceerd.

Internationaal belang

Op basis van de internationale kracht van de collectie en zijn rol als kenniscentrum, werkt het museum samen met partners in binnen- en buitenland. De meest in het oog springende internationale activiteiten in 2020 waren:

- Het museum is partner in het Europese netwerk van musea met middeleeuwse collecties, genaamd Réseau des Musées d'Art Médiéval de l'Europe, waaronder Musée de Cluny (Parijs) en Museum Schnütgen (Keulen). De samenwerking richt zich op onderzoek naar en gezamenlijke tentoonstellingen over middeleeuwse kunst, waaronder de tentoonstelling *North & South* (2019-2020).
- Museum Catharijneconvent organiseerde in samenwerking met de Universiteit van Utrecht, TEMPLA en het Réseau des Musées d'Art Médiéval de l'Europe het internationaal tweedaags symposium in het kader van *North & South* (23-24 januari 2020).
- Vanaf 2020 is conservator dr. Lieke Wijnia betrokken bij de redactie van de academische publicatie *The Bloomsbury Handbook of Religion and Heritage in Contemporary Europe*, uitgegeven door Bloomsbury Publishing. Deze publicatie wordt samengesteld naar aanleiding van de internationale conferentie Religious Heritage in a Diverse Europe (19 t/m 21 juni 2019), waarbij Museum Catharijneconvent als partner betrokken was. De publicatie bevat meer dan 45 bijdragen van (inter)nationale wetenschappers en erfgoedprofessionals.
- Het museum is lid van de Deutschsprachige Arbeitsgemeinschaft Kirchlicher Museen und Schatzkammern.
- Museum Catharijneconvent werkt in internationaal verband samen binnen diverse onderzoeksprojecten, bijvoorbeeld rond de MARKS ON ART database (o.a. RKD). Met M-Museum Leuven heeft Museum Catharijneconvent een samenwerkingsovereenkomst voor uitwisseling

Jan Sluijters. De profheet Elisa wekt de zoon van de Sunamitische vrouw tot leven, 1904, Drents Museum, Assen, in langdurig bruikleen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Tentoonstelling *Body Language*. Het lichaam in de middeleeuwse kunst | Foto Mike Bink

van kennis en expertise.

- Museum Catharijneconvent werkt al ruim twaalf jaar nauw samen met de internationale opleiding Conservation and Restauration of Cultural Heritage van de Universiteit van Amsterdam, waarbij studenten schilderijen van het museum onder begeleiding van de museumconservator en docenten van de UvA onderzoeken en restaureren.
- Museum Catharijneconvent is *full member* van de Europese netwerkorganisatie Future for Religious Heritage (FRH).
- Conservatoren en erfgoed specialisten van Museum Catharijneconvent zijn lid van CODART Dutch and Flemish Art in Museums Worldwide, waarbij zij een actieve rol spelen bij congressen in de vorm van lezingen. Dr. Micha Leeftang is lid van CODARTs programmacommissie en betrokken bij de totstandkoming van de publicatie van de CODART Canon (publicatie in 2021).
- Ten behoeve van een tentoonstelling in 2023 over de mooiste en krachtigste schilderijen uit de zestiende en zeventiende eeuw uit de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden werkt het museum nauw samen met The Phoebus Foundation in Antwerpen.
- Sinds 2020 is conservator Dr. Micha Leeftang lid van de vetting committee (keuringscommissie) van TEFAF (The European Fine Art Fair, Maastricht) voor de Old Master Paintings. Begin 2020 werkte Leeftang tevens mee aan een uitzending van *British Lost Masterpieces* van BCC Four met Bendor Grosvenor. Het programma werd op 1 februari 2021 uitgezonden.

Talentontwikkeling

De kennis van de inhoudelijke staf van Museum Catharijneconvent is specialistisch. Dat maakt het noodzakelijk om talent zelf op te leiden. Binnen de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters zijn in 2018 meerdere jonge en veelbelovende erfgoed specialisten aangesteld. In 2020 is Hanna Melse, gesteund door een Erfgoedtalentbeurs van het Mondriaan Fonds, voor een periode van twee jaar aangesteld om 'klaargestoomd' te worden om het stokje over te nemen van de senior-erfgoed specialist protestants erfgoed Marco Blokhuis, die binnenkort met pensioen gaat. Hanna Melse zal zich in het bijzonder gaan oriënteren op het erfgoed in protestantse migrantenkerken. Dit is nog onontgonnen terrein. Ook werkte in 2020 de junior-conservator protestantisme Rianneke van der Houwen-Jelles aan tentoonstellingen en valoriseerden zij haar kennis middels lezingen en publicaties. Voormalig junior-conservator Annabel Dijkema trad op als conservator van *Body Language*. Dankzij de genereuze steun van de Van Baaren Stichting, het Mondriaan Fonds, de Stichting Elise Mathilde Fonds en het legaat van J.G. van Oord kon het museum in 2020 volop aan talentontwikkeling doen.

5. Bedrijfsvoering en financiën

Organisatie

Het museum is in 2020 goed in staat geweest om te gaan met bijzondere en uitdagende omstandigheden. Het ziekteverzuim was met 2% laag en de MT-posities waren goed bezet. Het museum kan rekenen op uitstekend en intrinsiek gemotiveerd personeel, wat ook weer bleek tijdens de grote veranderingen die door de coronacrisis plaatsvonden. Er was sprake van grote creativiteit en samenhang. De commissie 'Speciale Zaken', bestaande uit enkele medewerkers, organiseerde bovendien met enige regelmaat sociale en ludieke coronaproof activiteiten.

Het personeel is qua leeftijdsopbouw evenwichtig samengesteld. De man/vrouw verhouding is in totaliteit in evenwicht, maar verschilt sterk per afdeling.

Ook een goed functionerende organisatie moet zich blijven ontwikkelen. De belangrijkste wijzigingen in 2020 waren:

Reorganisatie afdeling bedrijfsvoering

Naar aanleiding van het aanstaande pensioen van het hoofd Bedrijfsvoering in juli 2021 en omdat de afdeling een te breed takenpakket heeft, is besloten om de afdeling Bedrijfsvoering te splitsen in een afdeling Gebouw, Techniek en Beveiliging en een afdeling Bedrijfsvoering. Het secretariaat wordt een stafafdeling.

Thuiswerken

Thuiswerken was in een groot deel van 2020 de norm. Dit vraagt veel van de organisatie en van de medewerkers. We verwachten dat ook in 2021 het grootste deel van de medewerkers structureel thuiswerkt. We hebben in 2020 een enquête onder medewerkers gehouden. De resultaten laten zien dat het ondanks alles goed gaat met de organisatie: leidinggevendenden houden goed contact, maatwerk is mogelijk en het museum is ruimhartig in het technisch ondersteunen van thuiswerken.

ICT

In 2020 is het museum een ICT-traject gestart. Hierbinnen is prioriteit gegeven aan een aanbestedingstraject gericht op (online) ticketing, kassa en groepsbezoek. In 2021 zal er een nieuw systeem op deze terreinen geïmplementeerd worden. Onderdeel van de bovengenoemde reorganisatie is ook het versterken van de ICT-kennis in de organisatie.

Museumcomplex

Meerjarenonderhoudsplan

Museum Catharijneconvent werkt met een meerjarenonderhoudsplan (MJOP), opgesteld in 2018 en met een doorkijk van 10 jaar. Het in stand houden en onderhouden van de technische installaties en de panden is goed ingebed in de organisatie. Het dagelijks werktuigbouwkundig onderhoud wordt op projectbasis uitbesteed aan technische bedrijven. Groot onderhoud is in 2017, 2018 en 2019 door het museum uitgevoerd. Op weg naar de verbouwing en herinrichting kijken we uiteraard scherp welk onderhoud nu moet gebeuren en wat beter meegenomen kan worden in de verbouwing.

Bouwhistorisch onderzoek

In opdracht van Museum Catharijneconvent heeft Emmens BCA een bouwhistorische opname met historisch onderzoek uitgevoerd van het kloostergebouw en het grachtenpand. Dit ter voorbereiding op de toekomstige verbouwing en herinrichting. Het opgeleverde onderzoek vormt een uitstekende basis voor verdere planvorming.

Veiligheid

Zorg voor de veiligheid van collectie, publiek en medewerkers is een continu punt van aandacht. In 2020 zijn er als gevolg van de coronacrisis verscheidene aanvullende veiligheidsmaatregelen genomen. Er zijn dagelijkse controles uitgevoerd door medewerkers van de afdeling beveiliging en collectiebeheer.

Onder begeleiding van de preventiemedewerker en in samenwerking met Ergo Invent is er in 2019 een nieuwe Risico-inventarisatie en -evaluatie (RIE) naar de arbeidsomstandigheden voor medewerkers opgesteld. De resultaten van de RIE zijn besproken in het MT en met de OR. Uit de inventarisatie volgde een positieve conclusie. Daar waar de RIE relevante aandachtspunten signaleert, is of wordt actie ondernomen. De preventiemedewerker heeft in 2020

aandacht gehad voor het thuiswerken. Hieruit zijn geen zaken gekomen die opvolging behoeven.

Duurzaamheid

Of het nu gaat om het nieuwe gebouw, internationale reizen of om de menukaart van het museumcafé, het museum wil zorgen voor de wereld om zich heen. Het wil een goed rentmeesterschap zijn, binnen de beperkingen die een museaal bedrijf in een monument met zich mee brengt. Door verschillende ingrepen – zowel technisch als organisatorisch – is het energieverbruik de afgelopen jaren teruggegaan. Een volgende grote stap kan alleen gemaakt worden door een verbouwing en herinrichting. In 2020 is er een duurzaamheidsonderzoek naar het gebouw uitgevoerd om op termijn een grote stap te kunnen zetten in verduurzaming van het gebouw.

Financiën

Algemeen

Museum Catharijneconvent heeft 2020 afgesloten met een positief resultaat uit reguliere c.q. genormaliseerde bedrijfsvoering van € 11.797. Uiteraard is de coronacrisis van grote invloed geweest het afgelopen jaar. In vergelijking met 2019 en met de begroting zijn de publieksinkomsten veel lager uitgevallen (ca. € 750.000 lager in vergelijking met het uiterst succesvolle 2019). De aanvullende steun van het ministerie van OCW en de Van Baaren Stichting was voorwaardelijk voor de financiële gezondheid van het museum.

Focuspresentatie Verborgen Parel | Foto Mike Bink

Detail van Lactariewonder, miniatuur in getijden- en gebedenboek door Geert Grootte, Meester van de Bostonse Stad Gods, ca. 1470 | Foto Marco Sweering

Financiële positie

De kernratio's over 2020 zijn als volgt:

	2020	2019
Current ratio / liquiditeit (vlottende activa / kortlopende schulden)	3,24	2,52
Solvabiliteit (eigen vermogen / totale passiva)	0,26	0,26
Eigen inkomsten % (eigen inkomsten / totaal structurele subsidies)	35,7%	60,8%

De current ratio is structureel op een hoog niveau. De stijging in 2020 komt voornamelijk door de stijging van de liquide middelen in verband met de nog te besteden subsidies voor huisvesting en COVID-19. Het eigen inkomstenpercentage is fors lager dan in 2019, dit heeft te maken met de sterk gedaalde publieksinkomsten ten opzichte van 2019. De verwachting is dat het eigen inkomstenpercentage na de coronacrisis weer zal terugkeren naar het hoge niveau van rond de 60%.

Weerstandsvermogen

De afgelopen jaren heeft het museum gewerkt aan het versterken van het weerstandsvermogen, vanwege de coronacrisis is het niet mogelijk geweest dit in 2020 door te zetten. Zodoende is het weerstandsvermogen slechts zeer beperkt toegenomen tot € 607.447 (2019: € 595.650).

Vermogenspositie

In 2020 zijn de bestemmingsreserves zo goed als op een gelijk niveau gebleven. Enkel voor het nog niet besteedde deel van de aanvullende subsidie van OCW inzake COVID-19 is een bestemmingsreserve gevormd van € 537.007 Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor 2021 en zal in dat jaar worden aangewend ter compensatie van de lagere publieksinkomsten en eventuele extra kosten verbonden met COVID.

Risicomanagement

Uiteraard voert het museum een gedegen risicobeleid. De belangrijkste risico's vormen tegenvallende publieks- en fondsenwerfinkomsten. De huidige crisis heeft deze duidelijk zichtbaar gemaakt. Door de ontvangen aanvullende COVID-steun hebben rigoureuze maatregelen achterwege kunnen blijven. Diversificatie van inkomsten uit fondsen is en blijft belangrijk. Wat betreft de overige financiële risico's hanteert het museum een zeer terughoudend beleid. Het museum kent – met uitzondering van een eventuele grote buitenlandse kunst aankoop – een beperkt valuta-risico en door het overzichtelijke aantal opdrachtgevers een beperkt kredietrisico.

Toekomst

De coronacrisis doet niets af aan de ambities van het museum. De planvorming voor uitbreiding en herinrichting van de collectiepresentatie zijn dan ook weer opgepakt. Het tijdspad voor het bereiken van deze ambities is wel afhankelijk van economische ontwikkelingen als gevolg van deze crisis. Op korte termijn zijn het financieel uitdagende tijden. Het museum gaat ervan uit dat de negatieve invloed van de crisis op het museumbezoek vanaf 2022 zal afnemen en dat de groei van de museummarkt zal doorzetten. Als deze negatieve effecten toch langer aanhouden, dan zal het museum zich weten aan te passen, zal het kansen blijven zien en voor alles steeds een geweldige bezoekerservaring bieden.

Vereniging Vrienden, Fonds Museum Catharijneconvent en begunstigers

Museum Catharijneconvent prijst zich gelukkig met een trouwe en betrokken groep Vrienden en Donateurs. In 2020 was die steun belangrijker dan ooit. In financiële zin, maar ook de vele steunbetuigingen die het museum ontving in de

periode dat de deuren gesloten waren, deden de medewerkers goed. Met de particuliere steun via de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent en Fonds Museum Catharijneconvent, kan het museum vernieuwende tentoonstellingen realiseren, educatieve programma's ontwikkelen, restauratie- en onderzoeksprojecten uitvoeren en de talentontwikkeling van erfgoed specialisten financieren.

Ook kon het museum in 2020 dankzij de ruimhartige bijdrage van een particulier begunstiger het educatieve programma *Identiteit en imago* ontwikkelen; een meerjarige educatief programma gericht op het VMBO. De oproep bij te dragen aan de restauratie van de Verborgten Parel (*De kruisiging* van de Meester van de Bewening van Christus te Lindau, ca. 1425), leverde een aantal mooie donaties op. De Donateurs zijn uitgenodigd voor atelierbezoek om het restauratieproces van dichtbij te volgen.

Fonds Museum Catharijneconvent

Fonds Museum Catharijneconvent droeg in 2020 bij aan de realisatie van de tentoonstellingen *Allemaal wonderen* en *Body Language*. De opbrengsten van het Fonds Museum Catharijneconvent zijn in 2020 iets lager ten opzichte van 2019. Reden hiervoor is een legaat dat het Fonds in 2019 heeft ontvangen. Het bestuur van het Fonds bedankt ook alle anonieme erflaters voor hun toezeggingen. Het museum is bovendien zeer erkentelijk voor de steun van alle particuliere donateurs die belastingvrije, periodieke schenkingsakten hebben afgesloten of op andere wijze bijdragen hebben toegezegd. In totaal is daarmee voor ruim € 200.000 meerjarig toegezegd.

Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

De Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent droeg in 2020 bij aan de realisatie van de tentoonstelling *Allemaal wonderen*. In totaal heeft het museum in 2020 – ondanks het beperkte aantal activiteiten – in totaal maar liefst 102 nieuwe Vrienden

mogen verwelkomen. Het museum is verheugd dat nieuwe Vrienden het museum ook in 2020 wisten te vinden. Mede namens het bestuur van de Vereniging Vrienden en het bestuur van Fonds Museum Catharijneconvent: heel hartelijk dank voor deze gulle steun!

Begunstigers

Naast de structurele financiering van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ontving Museum Catharijneconvent ruimhartige bijdragen van verschillende fondsen en stichtingen voor de realisatie van vernieuwende tentoonstellingen, educatieve projecten, aankopen voor de collectie en de ontwikkeling van erfgoedtalent. Wij danken de BankGiro Loterij, die ook in 2020 weer ruimhartig bijdroeg. In de Van Baaren Stichting vindt het museum een trouwe partner die het museum op tal van terreinen met incidentele en met meerjarige bijdragen ondersteunt. Daarnaast zijn wij gesteund door het Mondriaan Fonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds, het K.F. Hein Fonds, het VSB Fonds, Fonds 21, Stichting Zabawas, de Iona Stichting en VOX Impuls. Ook in 2020 ondersteunden meer dan twintig financiers het educatieve project *Feest! Weet wat je viert*.

Wij danken al onze financiers, ook hen die anoniem wensen te blijven, voor hun genereuze steun en betrokkenheid! Om de nationale collectie van christelijke kunst en cultuur in Nederland te behouden en op vernieuwende wijze toegankelijk te maken voor een groot en breed publiek zijn hun bijdragen van groot belang voor Museum Catharijneconvent.

Wilt u meer weten over de mogelijkheden om bij te dragen aan de doelstellingen van Museum Catharijneconvent? Neem dan contact op met directeur Marieke van Schijndel via m.vanschijndel@catharijneconvent.nl.

Caroline van der Elst restaureert *De kruisiging*, Meester van de Bewening van Christus te Lindau, ca. 1425

Mary Magdalene receives the holy spirit, David LaChapelle, 2018
Studio David LaChapelle, Los Angeles

2021 en verder

Maria Magdalena

Maak van 25 juni 2021 t/m 9 januari 2022 kennis met de mysterieuze Maria Magdalena en haar vele gezichten. Van kroongetuige, zondares tot feminist. En was ze nu wel of niet getrouwd met Jezus? Met trots presenteren we een grootse tentoonstelling gewijd aan deze fascinerende vrouw die al 2000 jaar blijft inspireren. *Maria Magdalena* zou aanvankelijk eind februari 2021 openen. Vanwege de museumsluiting in verband met corona besloot het museum de tentoonstelling vier maanden naar achteren te schuiven. We zijn onze bruikleengevers erg dankbaar dat ze hieraan hebben meegewerkt.

Moluks religieus erfgoed

Van 23 september 2021 t/m 9 januari 2022 organiseren we een bijzondere focuspresentatie rond de Piring Natar; de offerschaal die een belangrijke rol speelt binnen de traditie van Molukse kerken in Nederland. De presentatie wordt samengesteld door conservator Madelon Grant. Deze medewerker van Samen Kerk in Nederland (SKIN) is vanaf 2021 bij het museum werkzaam als *embedded* conservator Internationale kerken in Nederland.

Van God los?

Welkom in de roerige jaren zestig. Een van de meest radicale én religieuze periodes uit de Nederlandse geschiedenis. De greep van de kerk op het dagelijks leven was allesoverheersend. Toch ontstonden er barsten. Heiligen werden overboord gegooid, homo-seksualiteit werd bespreekbaar en vrouwen gingen massaal aan de pil. Ondanks het afnemende kerkelijke gezag was religie nog altijd niet weg te denken. Tv-avondjes werden vaak afgesloten met een dominee of priester, de religie-bestseller kwam op, jongeren bezochten opzweepende gebedsbijeenkomsten en werden soms zelfs Jezushippie. Vanaf 2 februari t/m 5 juni 2022 dompelt u zich onder in een ontregelend tijdperk dat misschien ver weg lijkt, maar doorwerkt tot op de dag van vandaag.

Grootste Museum van Nederland

Binnen het *Grootste Museum van Nederland* wordt hard gewerkt aan een landelijke marketingcampagne voor als de deuren van de deelnemende kerken weer open mogen. Juist nu de verwachting is dat veel Nederlanders in 2021 in eigen land vakantie zullen vieren en veel dagjes uit zullen gaan, willen we de door het hele land verspreide locaties van het *Grootste Museum* extra onder de aandacht brengen.

Verkorte jaarrekening Museum Catharijneconvent

Balans per 31 december 2020 (Na resultaatbestemming)

	31-12-2020	31-12-2019		31-12-2020	31-12-2019
Activa	€	€	Passiva	€	€
Materiële vaste activa	1.581.035	1.704.320	Algemene reserve	607.447	595.650
			Bestemmingsreserves	1.849.912	1.318.840
Totale vaste activa	1.581.035	1.704.320	Totale eigen vermogen	2.457.359	1.914.490
Vorraden	121.892	111.365	Aankoopfonds	535.027	535.027
Vorderingen	992.657	1.223.311	Voorzieningen	341.419	303.326
Liquide middelen	6.597.932	4.397.218	Langlopende schulden	3.577.050	2.411.855
Totale vlottende activa	7.712.481	5.731.894	Kortlopende schulden	2.382.661	2.271.516
Totale activa	9.293.516	7.436.214	Totale passiva	9.293.516	7.436.214

Categoriale exploitatierekening over 2020

	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
	€	€	€
Baten			
Directe inkomsten			
Publieksinkomsten	362.801	655.900	1.118.865
Overige directe inkomsten	193.806	95.000	147.496
Totaal directe inkomsten	556.607	750.900	1.266.361
Indirecte inkomsten	8.414	37.500	482.981
Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	276.963	275.203	363.223
Private middelen - bedrijven	0	0	0
Private middelen - private fondsen	494.248	630.000	628.664
Private middelen - goede doelenloterijen	394.555	200.000	333.176
Totaal bijdragen uit private middelen	1.165.766	1.105.203	1.325.063
Totaal eigen inkomsten	1.730.787	1.893.603	3.074.405
Baten in natura	125.000	0	0
Subsidies			
Totaal structureel OCW	6.100.807	5.460.528	5.055.360
OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten)	4.344.015	2.750.000	2.999.321
OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	1.081.993	2.110.528	1.401.237
OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	674.799	600.000	654.802
OCW: Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap	0	0	0
Totaal structureel Provincie	0	0	0
Totaal structureel Gemeente	0	0	0
Totaal structureel publieke subsidie overig	0	0	0
Totale structurele subsidies	6.100.807	5.460.528	5.055.360
Incidentele publieke subsidies	289.488	35.000	370.080
Totaal subsidies	6.390.295	5.495.528	5.425.440
Totale baten	8.246.082	7.389.131	8.499.845

	realisatie 2020	begroting 2020	realisatie 2019
	€	€	€
Lasten			
Personeelslasten	4.032.976	3.136.181	4.093.726
Huisvestingslasten	1.075.846	1.984.428	1.088.176
Afschrijvingen	248.145	346.030	208.007
Aankopen	128.500	21.573	428.514
Overige lasten	2.210.798	1.931.330	2.210.289
Totale lasten	7.696.265	7.419.542	8.028.712
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	549.817	-30.411	471.133
Saldo rentebaten en -lasten	-6.948	8.838	4.440
Mutatie aankoopfonds	0	21.573	103.514
Exploitatieresultaat	542.869	0	579.087

Toelichting op het resultaat

Exploitatieresultaat	542.869	579.087
Niet bestede deel aanvullende steun OCW COVID-19 *	-537.007	0
Incidentele bate	0	-419.398
Resultaat herinrichting	5.935	-652
Daadwerkelijke reguliere exploitatieresultaat	11.797	159.037

* Het niet bestede deel van de aanvullende steun OCW COVID-19 is toegevoegd aan de bestemmingsreserve COVID-19 en zal conform de afspraken met OCW in 2021 worden aangewend.

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2020 van Stichting Museum Catharijneconvent. Bij deze jaarrekening is door Mazars N.V. op 26 maart 2021 een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Deze jaarrekening heeft betrekking op de per 1 januari 1995 verzelfstandigde Stichting Museum Catharijneconvent te Utrecht. De Stichting ontvangt een bekostigingsbijdrage voor het beheer en behoud van de collectie en instandhouding van het gebouw. Daarnaast ontvangt de Stichting een subsidie voor publieksactiviteiten. Tevens worden inkomsten verworven door entreegelden, huuropbrengsten, sponsorgelden, bijdragen en schenkingen. De Stichting presenteert en beheert de Rijkscollectie die op basis van de beheersovereenkomst met de Staat aan de Stichting is toevertrouwd.

Handboek Verantwoording Cultuursubsidies 2017-2020

Met ingang van 1 januari 2017 is het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020 van kracht.

De richtlijnen hierin sluiten zoveel mogelijk aan op de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek (Boek 2, Titel 9) alsmede de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving (RJ 640, organisaties zonder winstoogmerk). De jaarrekening van Stichting Museum Catharijneconvent is opgesteld met inachtneming van de bepalingen in het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020. De begroting is gebaseerd op de door de minister goedgekeurde meerjarenbegroting 2017-2020.

Continuïteit

Het uitbreken van het coronavirus en de preventieve maatregelen genomen door de overheid zorgen voor grote economische onzekerheid. Voor Museum Catharijneconvent betreft het grootste risico dat bij gedwongen sluitingen de publieksinkomsten in zijn geheel wegvallen. Het ministerie van OCW heeft zowel voor 2020 (€ 1.253.100) als voor 2021 (€ 684.300) zorg gedragen voor aanvullende steun, ook de Van Baaren Stichting (€ 30.000) heeft bijgedragen. De ontwikkelingen zijn op dit moment echter zeer onzeker en onderhevig aan veranderingen. Voor de begroting 2021 is uitgegaan van 45.000 betalende bezoekers (in plaats van 120.000) en zijn ook de overige publieksinkomsten lager ingeschat. Het hierdoor ontstane tekort in 2021 wordt gedekt door de gevormde bestemmingsreserve COVID-19.

De liquiditeit is ruim voldoende. Op basis van de huidige liquiditeitspositie, de verwachtingen over 2021 en met behulp van de hiervoor reeds benoemde steunmaatregelen kan de organisatie de huidige corona-crisis doorstaan zonder extra steun.

Vestigingsadres en inschrijffnummer handelsregister

De Stichting Museum Catharijneconvent is feitelijk gevestigd op Lange Nieuwstraat 38, 3512 PH te Utrecht. De stichting is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41187306.

Schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van de stichting zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien voor het vereiste inzicht noodzakelijk, is de aard van deze oordelen en schattingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Aan de stichting verbonden partijen betreffen:
- Stichting Fonds Museum Catharijneconvent
- Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent
Beide verbonden partijen hebben een zelfstandig en onafhankelijk bestuur, waardoor geen overwegende zeggenschap heerst bij de verbonden partijen. Om deze reden worden de cijfers niet in de cijfers van Museum Catharijneconvent geconsolideerd.

Stelselwijziging

De in deze jaarrekening opgenomen vergelijkende cijfers zijn gewijzigd ten opzichte van de vorig jaar opgemaakte jaarrekening. Kosten voor toekomstige tentoonstellingen werden tot 2019 opgenomen onder de voorraden (onderhanden Projecten), maar worden sinds 2020 gepresenteerd onder de overlopende activa.

De volgende posten zijn gewijzigd:

-Voorraden € 111.365 was: € 214.274

-Overlopende activa € 864.610 was: € 761.601

Deze wijziging heeft geen invloed op het resultaat en het totale vermogen.

Kunstcollectie

De collectie is overwegend eigendom van collectiestichtingen. Zij hebben het beheer van hun eigendom aan de overheid toevertrouwd. Bij de verzelfstandiging van het museum in 1995 is middels de Beheersovereenkomst de collectie vervolgens door de overheid in beheer gegeven aan Stichting Museum Catharijneconvent. Daarom is de collectie niet in de balans opgenomen. Tevens is bij de verzelfstandiging de intentie uitgesproken dat nieuwe verwervingen als eigendom worden toegevoegd aan de Rijkscollectie, welke deels ook door Stichting Museum Catharijneconvent wordt beheerd. Daarom zijn ook deze objecten niet in de balans opgenomen.

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De jaarrekening van Stichting Museum Catharijneconvent is opgesteld met inachtneming van de bepalingen in het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020. De waardering van activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders is vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische waarde verminderd met de op basis van de geschatte economische levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de historische kostprijs, eventueel verminderd met een geschatte restwaarde.

Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname, op investeringen in het boekjaar wordt naar tijdgelang afgeschreven. Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd.

Vorraden

De voorraden voor verkoop worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde.

De waardering van de bestanddelen van de voorraden en van de bepaling op het resultaat op de goederen-transacties en -posities vindt plaats op basis van FIFO (first in - first out). Indien nodig wordt rekening gehouden met afwaarderingen wegens incourantheid.

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Voor zover nodig wordt rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Aankoopfonds

Het aankoopfonds is ter dekking van toekomstige investeringen in de collectie beheerd door de Stichting.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

De hoogte van de voorziening wordt bepaald door de bedragen die naar schatting nodig zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, indien het effect van de tijdswaarde materieel is, vindt waardering plaats tegen contante waarde.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Pensioenen

De pensioentoezegging aan het personeel is ondergebracht bij Pensioenfonds Zorg & Welzijn, een bedrijfstakpensioenfonds. De pensioenovereenkomst heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst met de kenmerken van een middelloonregeling. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als pensioen-last verantwoord in de staat van baten en lasten. Vooruitbetaalde premies worden verantwoord als overlopende activa indien dit leidt tot een terugstorting of vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans verantwoord. De stichting heeft geen verplichting tot het storten van een aanvullende bijdrage in geval van tekorten bij het pensioenfonds. De dekkingsgraad van het pensioenfonds was ultimo 2020 92,6% (2019: 99,2%). In het bijgewerkte herstelplan van maart 2019 laat PFZW zien dat de beleidsdekkingsgraad eind 2027 weer op het vereiste niveau kan zijn. Dit is binnen de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar. Zolang er niet genoeg geld in kas is, past PFZW dit plan elk jaar aan en legt het ter goedkeuring voor aan toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB).

Voorziening jubileumuitkeringen

De voorziening voor jubileumuitkeringen dient te worden opgenomen conform de bepalingen uit Richtlijn 271 van de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De voorziening is berekend rekening houdend met deelnamekansen, toekomstige uitkeringen en reeds verstreken diensttijd. De voorziening wordt gevormd voor de in de CAO opgenomen toekomstige jubileumuitkeringen.

Langlopende schulden

De opgenomen investeringssubsidie betreft ontvangen bijdragen van derden ter financiering van investeringen. Vrijval vindt plaats naar rato van de afschrijvingen op de desbetreffende activa. Deze vrijval wordt ten gunste van het exploitatieresultaat gebracht.

Voor het beheer en behoud van het gebouw wordt van OCW een bekostigingsbijdrage ontvangen, het per balansdatum nog niet bestede deel wordt tegen nominale waarde opgenomen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, dit betreft meestal de nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De niet in de balans opgenomen verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten uit transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. Kosten worden op basis van de gerealiseerde bestedingen toegerekend aan de exploitatiebegroting.

Opbrengstverantwoording

Algemeen

Baten omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. Het niet aangewende bedrag van de toegekende Huisvestingssubsidie OCW voor de cultuurperiode 2017-2020 wordt in de balans als 'Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW' onder de schulden opgenomen.

Investeringsubsidies

Subsidies met betrekking tot investeringen in de materiële vaste activa worden als verplichting op de balans opgenomen en in mindering gebracht in de winst- en verliesrekening verwerkte afschrijvingen.

Verlenen van diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Tentoonstellingen

Voor tentoonstellingen waarvan de looptijd over 2 boekjaren plaatsvinden, worden de baten en lasten naar rato van de looptijd over deze 2 boekjaren verdeeld.

Vennootschapsbelasting

Op 1 februari 2021 is bericht ontvangen van de Belastingdienst inzake de beoordeling belastingplicht Vennootschapsbelasting. Op basis van de analyse wordt het museum vooralsnog als niet belastingplichtig aangemerkt voor de Vennootschapsbelasting. Geconcludeerd is dat er geen sprake is van het drijven van een onderneming voor de Vennootschapsbelasting. Ook wordt gesteld dat voor geen van de activiteiten sprake is van een winststreven. Dit leidt ertoe dat de Stichting vanaf 2016 niet als belastingplichtig is aangemerkt voor de Vennootschapsbelasting.

Jaarlijks zal worden beoordeeld of de analyse nog juist en accuraat is teneinde vast te stellen dat er geen sprake is van het drijven van een onderneming voor de Vennootschapsbelasting. De Stichting heeft de verplichting deze jaarlijkse monitoring met conclusies toe te sturen aan de Belastingdienst.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

	Gebouwen en terreinen	Herinrichting vaste presentatie	Inventarissen en inrichting	Totaal
Materiële vaste activa				
Het verloop in het verslagjaar is als volgt:				
Boekwaarde per 1 januari 2020	1.345.604	27.077	331.638	1.704.320
Bij Investeringen	18.659	0	106.201	124.860
Af: Desinvesteringen	0	0	0	0
Af: Afschrijvingen	174.184	5.936	68.026	248.145
Bij: Corr. afschr. desinvesteringen	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2020	1.190.079	21.142	369.814	1.581.035
Aanschafwaarde per 31 december 2020	3.895.671	2.876.787	1.581.404	8.353.862
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2020	2.705.591	2.855.645	1.211.590	6.772.827
Boekwaarde per 31 december 2020	1.190.079	21.142	369.814	1.581.035
			31-12-2020	31-12-2019
			€	€
Voorraad museumkaarten			8.954	7.422
Winkelvoorraad			112.938	103.943
			121.892	111.365
			31-12-2020	31-12-2019
			€	€
Handelsdebiteuren			33.519	121.648
Belastingen en premies sociale verzekeringen			225.797	237.054
Overlopende activa			733.341	864.610
			992.657	1.223.311

Eigen vermogen

Het eigen vermogen per 31 december 2020 bedraagt € 2.457.359, dit bestaat echter voor € 1.849.912 uit vastgelegde bestemmingsreserves. Het vrij besteedbare deel (de algemene reserve) bedraagt zodoende € 607.447 (ultimo 2019: € 595.650).

	Algemene reserve	Bestemmingsreserves	Totaal
Het verloop in het verslagjaar is als volgt:	€	€	€
Saldo per 1 januari 2020	595.650	1.318.840	1.914.490
Resultaatbestemming 2020	11.797	531.072	542.869
Saldo per 31 december 2020	607.447	1.849.912	2.457.359

De bestemmingsreserves zijn als volgt uit te splitsen:

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Bestemmingsreserve COVID-19	537.007	0
Bestemmingsreserve Verbouwing en Herinrichting	1.216.763	1.216.763
Overige bestemmingsreserves	96.142	102.077
	1.849.912	1.318.840

Voorzieningen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Voorziening groot onderhoud	325.000	284.031
Voorziening jubileumgratificaties	16.419	19.295
	341.419	303.326

Langlopende schulden

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Investeringsubsidies	818.195	852.602
Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW	2.758.855	1.559.253
	3.577.050	2.411.855

Kortlopende schulden

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Schulden aan leveranciers	299.548	358.572
Belastingen en premies sociale verzekeringen	156.516	142.749
Overlopende passiva	1.926.597	1.770.195
	2.382.661	2.271.516

Toelichting op de categoriale exploitatierekening over 2020

	realisatie 2020 €	begroting 2020 €	realisatie 2019 €
Resultaat			
In 2020 is een positief resultaat gerealiseerd van € 542.869 bestaande uit:			
Resultaat reguliere exploitatie	11.797	0	159.037
Resultaat herinrichting	-5.935	0	652
Niet bestede deel aanvullende steun OCW COVID-19*	537.007	0	0
Incidentele bate	0	0	419.398
	542.869	0	579.087

* Het niet bestede deel van de aanvullende steun OCW COVID-19 is toegevoegd aan de bestemmingsreserve COVID-19 en zal conform de afspraken met OCW in 2021 worden aangewend.

Publieksinkomsten

Inkomsten uit kaartverkoop	294.835	455.900	932.574
Overige publieksinkomsten	67.966	200.000	186.291
	362.801	655.900	1.118.865

Subsidies structureel OCW

OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten)	4.344.015	2.750.000	2.999.321
OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	1.081.993	2.110.528	1.401.237
OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	674.799	600.000	654.802
	6.100.807	5.460.528	5.055.360

In 2020 is er een eenmalige aanvullende subsidie verstrekt op grond van de Regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19 (ROACCC) ter hoogte van € 1.253.100. Dit betreft een abtshalve genomen besluit. De aanvullende subsidiemiddelen zijn bedoeld om de inkomstenderving als gevolg van de coronacrisis (voor een deel) op te vangen. Deze subsidie is opgenomen onder de Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksactiviteiten).

Personeelslasten

	realisatie 2020 €	begroting 2020 €	realisatie 2019 €
Lonen en salarissen (incl sociale- en pensioenlasten)	3.423.514		3.411.513
Inhuur personeel	517.906		541.496
Overige personeelskosten	91.556		140.717
	4.032.976	3.136.181	4.093.726

In het verslagjaar waren er gemiddeld 53,0 fte werkzaam (2019: 55,3).

Wet Normering Topinkomens

Op 1 januari 2013 is de wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Museum Catharijneconvent. Het voor Stichting Museum Catharijneconvent toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 201.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

<u>Gegevens 2020</u>	<u>Drs. M.A.van Schijndel</u>
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01-01/31-12
Omvang dienstverband	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 120.400
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.073
Bezoldiging	€ 134.473
Individueel WNT-maximum	€ 201.000

<u>Gegevens 2019</u>	
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01/31-12
Omvang dienstverband	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 120.400
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.768
Bezoldiging	€ 134.168
Individueel WNT-maximum	€ 194.000

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.

<u>Naam topfunctionaris</u>	<u>Functie</u>
Drs. C.J. Beuving	voorzitter
Drs. A. Pastoor	lid
Mr. G.R.C. Dierick	lid
Y.E.A.M. de Haan RE	lid
Prof. Dr. J.C. Kennedy	lid
Prof. Dr. A.M. Koldewij	lid
Prof. Dr. K. Putters	lid

Uitkeringen wegens beëindigen dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking in 2020.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Verkorte jaarrekening Fonds Museum Catharijneconvent

Fonds Museum Catharijneconvent is opgericht op 5 mei 2011. Het Fonds heeft als doel het werven van middelen en het verstrekken van steun voor het brede palet aan activiteiten dat Museum Catharijneconvent onderneemt. Het gaat in het bijzonder om educatie, tentoonstellingen, wetenschappelijk onderzoek, restauratie en conservering.

Het bestuur van het Fonds zet zich ook in voor het genereren van middelen bij externe fondsen en steunstichtingen. Deze middelen vloeien vaak rechtstreeks naar het museum, waardoor deze baten niet zichtbaar zijn in de jaarrekening van het Fonds. Het museum dankt het fondsbestuur voor deze succesvolle inspanningen. De directeur, de fondsenwervers, de educatoren en de conservatoren onderhouden op persoonlijke wijze de relatie met de Donateurs van het Fonds.

Bestuur Fonds Museum Catharijneconvent

Het Fonds heeft een stichtingsstructuur met een bestuur. Het bestuur van Fonds Museum Catharijneconvent bestond per 31 december 2020 uit:

ir. P.J.A.M. (Pieter Jan) Schretlen (voorzitter)
mr. drs. J.P. (Peter) van der Meij (penningmeester)
P.G.J. (Peter) Breukink (bestuurslid)
K.D. (Klaas Dirk) Bruintjes (bestuurslid)
drs. C.J. (Kees) Beuving (bestuurslid)
drs. R.A.M.Chr. (Rogier) Moulen Janssen (bestuurslid)
drs. M.A. (Marieke) van Schijndel MBA (bestuurslid)

Nieuwe schenkingen

Het bestuur van Fonds Museum Catharijneconvent kijkt terug op een door de coronapandemie getekend jaar. De steun van Donateurs en erflaters was daarom in 2020 van enorm belang. Het gaf het museum de broodnodige steun in de rug bij zijn taak om het waardevolle christelijke erfgoed te behouden voor de toekomst en – ook onder moeilijke omstandigheden – het publiek te laten genieten van de

schoonheid van de unieke collectie. In 2020 heeft Fonds Museum Catharijneconvent weer een aanzienlijk aantal schenkingen en toezeggingen voor nalatenschappen ontvangen. Het Fonds en het museum zijn alle donateurs zeer dankbaar voor hun gulle bijdragen. Ook werd het bestuur in 2020 versterkt met de komst van maar liefst twee nieuwe bestuursleden: Peter Breukink en Klaas Dirk Bruintjes.

Informatie

Voor informatie over Fonds Museum Catharijneconvent kunt u contact opnemen met medewerkers fondsenwerving en relatiebeheer Anne Broeksma (a.broeksma@catharijneconvent.nl) en Rob Tigelaar (r.tigelaar@catharijneconvent.nl), tel. 030-231 38 35. Voor informatie over de activiteiten van het Fonds kunt u ook terecht op www.catharijneconvent.nl/steun-het-museum.

Schenkingen

Fonds Museum Catharijneconvent heeft de culturele ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling) en is vrijgesteld van schenk- en erfbelasting. Giften komen daardoor geheel ten goede aan het museum. Voor donateurs van culturele ANBI's geldt een extra giftenaftrek. Particulieren mogen in de aangifte inkomstenbelasting 1,25 keer het bedrag van de gift aftrekken van het belastbaar inkomen. Deze extra aftrek geldt voor alle giften aan een culturele ANBI, dus zowel de eenmalige als de periodieke giften, voor een maximum aan schenkingen van € 5.000 per jaar. Het betekent dat u maximaal € 1.250 per jaar extra af kunt trekken.

Stichting Fonds Museum Catharijneconvent
IBAN: NL35 RABO 0155435523
RSIN nummer: 850617492

Balans per 31 december 2020 (Na resultaatbestemming)

Activa	31-12-2020 €	31-12-2019 €	Passiva	31-12-2020 €	31-12-2019 €
Vorderingen	20.391	37.929	Reserves en fondsen		
			Reserves	189.196	208.335
			Fondsen	404.580	405.813
				593.776	614.148
Liquide middelen	1.421.254	1.387.990	Kortlopende schulden	847.869	811.771
Totale activa	1.441.645	1.425.919	Totale passiva	1.441.645	1.425.919

Staat van baten en lasten over 2020

Baten	realisatie 2020 €	begroting 2020 €	realisatie 2019 €
Baten van particulieren	98.521	112.000	212.228
Baten van andere organisaties zonder winststreven	114.000	40.000	100.000
Totale baten	212.521	152.000	312.228
Lasten			
Besteed aan doelstellingen	232.863	207.600	196.394
Werving baten	0	0	0
Beheer en administratie	0	0	0
Totale lasten	232.863	207.600	196.394
Saldo voor financiële baten en lasten	-20.342	-55.600	115.834
Financiële baten en lasten	-29	0	81
Exploitatiesaldo	-20.371	-55.600	115.915

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2020 van Stichting Fonds Museum Catharijneconvent. Bij deze jaarrekening is door Mazars N.V. op 14 april 2021 een beoordelingsverklaring verstrekt.

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Deze jaarrekening heeft betrekking op Stichting Fonds Museum Catharijneconvent. De stichting is gevestigd te Utrecht. De jaarrekening is opgemaakt conform de Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. De waardering van activa en passiva geschiedt tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. De stichting heeft de ANBI status en is geregistreerd onder RSIN nummer 850617492.

Coronavirus

Het uitbreken van het coronavirus en de preventieve maatregelen genomen door de overheid zorgen voor grote economische onzekerheid.

De gevolgen voor Fonds Museum Catharijneconvent zijn beperkt. De Stichting is geheel afhankelijk van donateurs en giftgevers voor in hoeverre Museum Catharijneconvent in financiële zin ondersteund kan worden en heeft verder geen financiële verplichtingen. De risico's zijn daarom zeer beperkt. De ontwikkelingen zijn op dit moment echter zeer onzeker en onderhevig aan veranderingen. Aangezien er buiten de verplichtingen van reeds ontvangen bijdragen en giften, geen andere financiële verplichtingen zijn, kan de Stichting de huidige crisis doorstaan zonder externe steun.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

Vorderingen

	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Rekening-courant Stichting Museum Catharijneconvent	19.741	23.696
Overlopende activa	650	14.233
	20.391	37.929

Liquide middelen

Rekening-courant Rabobank	443.830	60.712
Spaarrekening Rabobank	977.424	1.327.278
	1.421.254	1.387.990

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve heeft als doel de voortgang van de werkzaamheden van Stichting Fonds Museum Catharijneconvent voor enige tijd veilig te stellen. Gezien de beperkte risico's voor de stichting zelf is voornamelijk afgezien van de vorming van een continuïteitsreserve.

Bestemmingsreserve

Dit betreft een door het bestuur gevormde reserve ten behoeve van de ondersteuning van activiteiten van Museum Catharijneconvent. Het verloop is als volgt:

	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	186.621	113.393
Resultaatbestemming	-19.110	73.228
Saldo per 31 december	167.511	186.621

Overige reserves

Saldo per 1 januari	21.714	21.632
Resultaatbestemming	-29	82
Saldo per 31 december	21.685	21.714

Bestemmingsfondsen

Nog niet in zijn geheel bestede giften en bijdragen van derden aan specifieke doelstellingen worden gereserveerd in daarvoor bestemde bestemmingsfondsen.

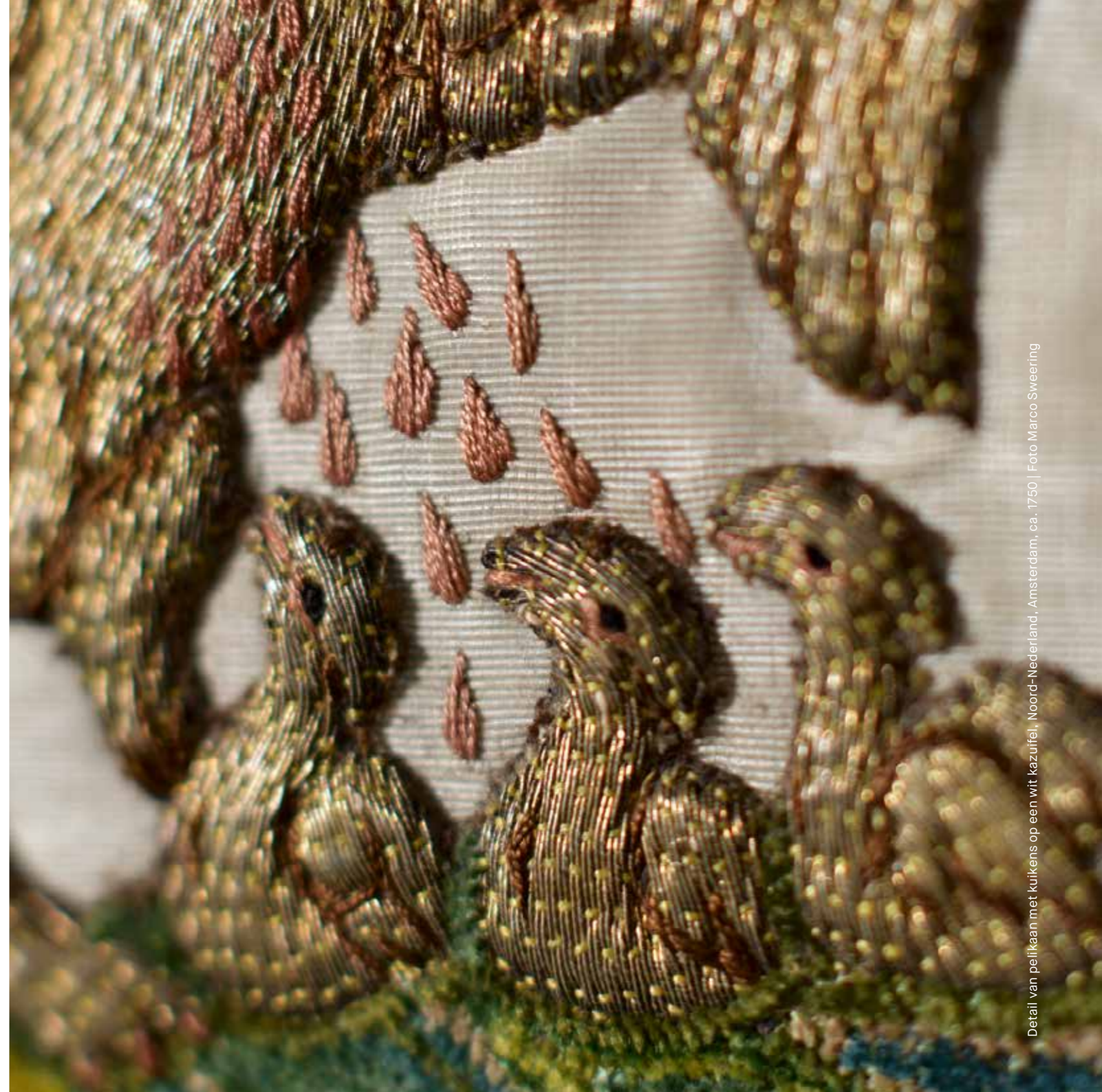
	2020	2019
	€	€
Saldo per 1 januari	405.813	363.207
Resultaatbestemming	-1.233	42.606
Saldo per 31 december	404.580	405.813

De bestemmingsfondsen zijn als volgt te specificeren:

Bestemmingsfonds kennisgebied Protestantisme	116.258	128.008
Bestemmingsfonds Ir. Frank N. Vroom	78.853	78.305
Bestemmingsfonds Oud-Katholieke Collectie	117.000	117.000
Bestemmingsfonds educatieproject Identiteit en Imago voor VMBO	6.659	0
Bestemmingsfonds educatieproject 'Feest! Weet wat je viert'	60.810	57.500
Bestemmingsfonds verbouwing en herinrichting 'Nieuw Museum'	25.000	25.000
	404.580	405.813

Kortlopende schulden

Overlopende passiva	847.869	811.772
---------------------	---------	---------

Verkorte jaarrekening Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

De Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent is opgericht op 8 september 1971. De Vereniging stelt zich ten doel om het museum te ondersteunen, in het bijzonder bij het mogelijk maken van aanwinsten. In 2020 heeft de Vereniging Vrienden een bedrag van €45.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van het museum en de collectie.

Museum Catharijneconvent organiseert in nauwe samenwerking met het bestuur van de Vereniging verschillende activiteiten, waaronder de Vriendendag, previews, Catharijn Classique en een uitgebreid lezingenprogramma. Het aantal Vrienden (leden, introducés en als Vriend geregistreerde organisaties) is toegenomen tot 1.862. We hebben 102 nieuwe Vrienden mogen verwelkomen. De omvang van het Vriendenbestand en de financiële bijdrage van de Vereniging zijn een blijk van het maatschappelijk draagvlak van het museum.

Bestuur Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

Het bestuur van de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent bestond per 31 december 2020 uit:

Mr. drs. J.P. van der Meij (Peter),
voorzitter (vanaf 16 april 2016)

Mr. J.A. de Bruijn (Jan),
lid (secretaris vanaf 19 november 2018,
penningmeester vanaf 25 april 2019)

Mevr. drs. J.J. (Joleen) Heringa,
lid (vanaf 17 oktober 2020)

Mevr. ds. N.J. (Netty) de Jong-Dorland,
lid (vanaf 17 oktober 2020)

Bloeiende vereniging

Het bestuur van de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent heeft meegedeeld met de gevolgen van de coronamaatregelen voor het museum en complimenteert de medewerkers van het museum met hun creativiteit, flexibiliteit en incasseringsvermogen. Ondanks de pandemie

heeft de Vereniging toch 102 nieuwe leden mogen verwelkomen. Het geeft aan dat men – ook wanneer de deuren tijdelijk gesloten zijn – het museum weet te vinden en wil steunen. Voor het museum is een trouwe achterban van ondersteuners belangrijker dan ooit. Het bestuur kwam enkele malen samen, al dan niet digitaal, en heeft door corona samen met het museum minder activiteiten voor Vrienden kunnen organiseren. Wel werden de Vrienden en Donateurs, ter vervanging van de jaarlijkse Vriendendag, uitgenodigd voor de opening van de tentoonstelling *Body Language* in september. Uit de ruime opkomst bleek dat dit initiatief werd gewaardeerd. Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 17 oktober werd er afscheid genomen van Henk van Doorn, Bart van Meegen en Ineke van der Heide als bestuursleden. Benoemd zijn Joleen Heringa en Netty de Jong-Dorland. Een vijfde bestuurslid is gevonden en wordt – wanneer het de vrienden behaagd – benoemd op de volgende Algemene Ledenvergadering op 29 mei 2021.

Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

IBAN: NL88 RABO 0384202764

RSIN nummer: 8161.07.646

Kamer van Koophandel: 40477041

Informatie

Voor informatie over de Vereniging Vrienden kunt u contact opnemen met medewerkers fondsenwerving en relatiebeheer Anne Broeksma (a.broeksma@catharijneconvent.nl) en Rob Tigelaar (r.tigelaar@catharijneconvent.nl), tel. 030-231 38 35. Voor informatie over de activiteiten van de Vereniging Vrienden kunt u de website van het museum bezoeken.

Balans per 31 december 2020 (Na resultaatbestemming)

Activa	31-12-2020 €	31-12-2019 €	Passiva	31-12-2020 €	31-12-2019 €
Vorderingen	183	1.290	Kapitaal	169.857	173.698
			Vorzieningen	6.000	4.000
Liquide middelen	221.793	225.215	Kortlopende schulden	46.119	48.807
Totale activa	221.976	226.505	Totale passiva	221.976	226.505

Staat van baten en lasten over 2020

Baten	realisatie 2020 €	begroting 2020 €	realisatie 2019 €
Contributies	41.440	42.000	41.880
Donaties	2.214	1.000	2.759
Rentebaten	0	0	22
Overige baten	605	500	610
	44.259	43.500	45.271
Lasten			
Bijdrage Museum Catharijneconvent	45.000	45.000	45.000
Kosten leden	766	2.500	949
Representatiekosten	0	500	0
Dotatie voorziening lustrum	2.000	2.000	4.000
Bankkosten	334	500	286
Totale lasten	48.100	50.500	50.235
Exploitatiesaldo	-3.841	-7.000	-4.964

Still uit *Levitation of Saint Therese*, uit de serie *The Kitchen*, Homage to Saint Therese, Marina Abramović, 2009.
Courtesy Marina Abramović Archives and LIMA Amsterdam

6. Publicaties

Museum Catharijneconvent bracht in 2019 de volgende boeken uit:

Rianneke van der Houwen-Jelles, Maartje de Jong, Marije de Nood (red.), *Allemaal Wonderen*, Utrecht/Zwolle 2020

Wendelien van Welie-Vink, *Body Language. Het lichaam in de middeleeuwen*, Rotterdam/Utrecht 2020

Wendelien van Welie-Vink, *Body Language. The body in medieval art*, Rotterdam/Utrecht 2020

Jaarverslag Museum Catharijneconvent 2019, Utrecht 2020

Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht

In 2019 verschenen drie nummers van het museum-tijdschrift *Catharijne*, in relatie tot de tentoonstellingen *Allemaal wonderen* en *Body Language*. In deze afleveringen werden artikelen opgenomen over onder meer de tentoonstellingen, de activiteiten rond tentoonstellingen en de collectie van het museum. Er waren bijdragen van (tijdelijke) medewerkers en auteurs van buiten het museum. Deze bijdragen zijn niet opgenomen in bijgaande lijst van publicaties.

Publicaties van medewerkers

Richard de Beer

'De Kelk van de aartsbisschop', in: B.J. van Benthem, P. Biesboer (red.), *De Stavelij Jaarboek 2019/20*, p. 26-36

Marco Blokhuis

'Geelgieters en koperslagers: koperen voorwerpen in Friese kerken', in: *Alde Fryske tsjerken*, nr. 24 (2020), p. 1-5

'Tijdmeting - zandloper Workum', in: *Doopsgezind.nl*, nr. 2-3 (2020), p. 22

'Drie deugden – gedenkraam Assen', in: *Doopsgezind.nl*, nr. 4-5 (2020), p. 16

'Doopschaal – Groningen', in: *Doopsgezind.nl*, nr. 6-7 (2020), p. 14

'Vreemde eend in de bijt – orgel in Workum', in: *Doopsgezind.nl*, nr. 8-9 (2020), p. 16

'Tijdwijzers – klokken in Westzaan', in: *Doopsgezind.nl*, nr. 10-11 (2020), p. 16

'Reliëf met vogels in Franeker-Witmarsum', in: *Doopsgezind.nl*, nr. 12-01 (2020/2021), p. 20

'Petrus-en-Pauluskerk in Hoog-Keppel van binnen bekeken', in: *Venster: kwartaalblad van de Stichting Oude Gelderse Kerken*, 18 (2020) nr.1, p. 18-21

'Sint Lambertuskerk in Buren van binnen bekeken', in: *Venster: kwartaalblad van de Stichting Oude Gelderse Kerken*, 18 (2020) nr.1, p. 20-23

Ingrid Henkemans

'H. Laurentius',
in: *Tussenbeide*, herfst 2020, p. 13

'Kerststal',
in: *Tussenbeide*, Kerst 2020, p. 6

'Kerststal van Gerard Héman',
op: *website bisdom Rotterdam*
www.bisdromrotterdam.nl

Rianneke van der Houwen-Jelles

'Een zeventiende-eeuws tekstbord met Salomo's gebed', in: *Protestants Nederland 85 (2020)*, nr. 3, p. 70-71

'De opwekking van Lazarus. Het wonder door de ogen van Carel Fabritius', in: *Protestants Nederland 85 (2020)*, nr. 4, p. 97-98

'Een prentbijbel aangepast voor protestantse ogen', in: *Protestants Nederland 85 (2020)*, nr. 10, p. 186-187

'Beeld Kuyper in kerk Haarlem inzet felle discussie', in: *Protestants Nederland 85 (2020)*, nr. 11, p. 208-209

Tanja Kootte

... & Fred van Lieburg (red.), 'Bij ons in de Biblebelt. Nalezing op de tentoonstelling in Museum Catharijneconvent', Amsterdam 2020

'Kees Buurman. Blijvend verlangen naar het mysterie', op: *website artway.eu/content*

Anique de Kruijf

'Eerst denken en dan doen' in: *Monumentaal*.
Veelzijdig magazine over cultureel erfgoed in Nederland en Vlaanderen, nr. 4 (2020), p. 7

Micha Leeflang

'Een middeleeuws beeldverhaal',
in: *Vereniging Rembrandt Bulletin*, 30 (2020) nr. 1, p. 14-17

'Joos van Cleve, Portret van een jongen, vermoedelijk Karel van Frankrijk, hertog van Angoulême, ca. 1532', in: K. Van Cauteren (red.), *Blind Date, Portretten met blikken en blozen*, Brugge 2020, p. 234-235

Pia Verhoeven

'De dorpskerk van Mariënelde',
in: *Op Tocht*, januari 2020, p. 20-21

'De H. Walburgis, telg uit een heilige familie',
in: *Op Tocht*, februari 2020, p. 14-15

'Een gobelin van hout',
in: *Op Tocht*, maart 2020, p. 10-11

'De beroemdste kruisweg van het land',
in: *Op Tocht*, april 2020, p. 18-19

'Een heilige maat in Velp',
Op Tocht, mei 2020, p. 18-19

'Kandelaars in kerken: prototype uit de barok',
in: *Op Tocht*, juni 2020, p. 14-15

'De neogotische kruiswegen van Martinus Schenk', in: *Op Tocht*, oktober 2020, p. 12-13

'Rijke geschiedenis kerk en klooster Albergen',
in: *Op Tocht*, november 2020, p. 14-15

'Maria blijft thuis dit jaar',
in: *Op Tocht*, december 2020, p. 14-15

Lieke Wijnia

... & A. Dijkema, 'Maria Magdalena in Utrecht: Van de middeleeuwen tot nu', in: *Jaarboek Oud Utrecht*, Utrecht 2020, p. 234-251

'Medievalism: Visual Arts', in: *Encyclopedia of the Bible and its Reception vol. 18*, Berlijn 2020, p. 406-410

'Relocated Pilgrimage: An Artistic Via Dolorosa in the Heart of Amsterdam', in: *International Journal of Religious Tourism and Pilgrimage*, 8 (2020) 5, p. 70-82

'De Waalse Kerk als Kruiswegstatie', in: *Tijdschrift voor Nederlandse Kerkgeschiedenis*, 23 (2020) 3, p. 254-259

'Piet Mondrian's Abstraction as a Way of Seeing the Sacred', in: *L. Child, A. Rosen (red.), Religion and Sight*, Sheffield 2020, p. 143-159

... & W. Arfman, S. Loukili, B. Meyer, J. Wiering en E. Venbrux, 'The current crisis in the Dutch Study of Religion and the Role of the NGG: A Short Rejoinder', in: *NTT Journal for Theology and the Study of Religion*, 74 (2020) 4, p. 315-318

'Proverbs 4. Get Wisdom', op: *website The Visual Commentary on Scripture*, thevcs.org/get-wisdom

'Ik zat 28 uur in een kluis. Het was weldadig', in: *Nederlands Dagblad*, 24 juli 2020, p. 3

Boekrecensie van T.J. Clark, **'Between Heaven and Earth: Painting and the Life to Come'**, op: *website Reading Religion*, readingreligion.org/books/heaven-earth

Boekrecensie van W. Stoker, M. Barnard (red.), **'God in Hedendaagse Kunst'**, in: *NTT Journal for Theology and the Study of Religion* 74 (2020) 1, p. 90-92

Focuspresentatie Verborgene parel | Foto Mike Bink

7. Bijlagen

Bezoekersaantallen*

- 2020 87.981
- 2019 228.774
- 2018 162.532
- 2017 165.260
- 2016 125.856
- 2015 111.199
- 2014 91.787
- 2013 88.025
- 2012 93.158
- 2011 89.840
- 2010 49.551
- 2009 82.894
- 2008 81.352
- 2007 75.738

* Conform het verantwoordingshandboek van het ministerie van OCW gaat het om bezoekers aan culturele activiteiten van het museum in Utrecht en op andere locaties in Nederland en het buitenland. In 2020 gaat dit concreet om het schoolbezoek aan de externe *Feest!*-locaties in Nederland (11.266) en het gebruik van de audiotour (28.143) in de locaties van het *Grootste Museum van Nederland*. Bezoekers aan niet-culturele activiteiten van het museum zijn niet meegeteld.

Tentoonstellingen en presentaties

- North & South. Europese topstukken herenigd**
24 oktober 2019 t/m 26 januari 2020
- De Verborgene Parel**
25 juli t/m 20 september 2020
- Body Language. Het lichaam in de middeleeuwse kunst**
25 september 2020 t/m 17 januari 2021
- Huis van Sinterklaas / Bel met Sint**
16 november t/m 5 december 2020
- Zin in kerst (geannuleerd vanwege corona)**
19 december 2020 t/m 3 januari 2021

Bezoek onderwijs

- Primair onderwijs 4.016
(of 15.282 inclusief *Feest!* extern)
- Voortgezet onderwijs 943
MBO/HO 399
- Feest! in Nederland**
In 2020 bezochten in totaal 45.649 mensen een *Feest!*-locatie. Het bezoek (in school- en familieverband) was als volgt verdeeld:
- Museum Catharijneconvent**
3.869 bezoekers
- Museum Ons' Lieve Heer op Solder, Amsterdam**
1.276 bezoekers
- Nederlands Openluchtmuseum, Arnhem**
4.818 bezoekers
- Stichting Oude Groninger Kerken, Garmerwolde**
725 bezoekers

Kasteel Huis Bergh, 's-Heerenberg

64 bezoekers

Zuiderzeemuseum, Enkhuizen

153 bezoekers

Museum Krona, Uden

5.985 bezoekers

Tropenmuseum, Amsterdam

11.445 bezoekers

Wereldmuseum, Rotterdam

14.155

Villa Zapakara, Paramaribo, Suriname

3.159

Fair Practice Code

Museum Catharijneconvent hecht zeer aan goede werkomstandigheden in de culturele sector en onderschrijft de Fair Practice Code dan ook van harte. De code en de daarin opgenomen kernwaarden zijn in 2020 binnen het management team en de raad van toezicht besproken en getoetst.

Vastgesteld is dat het museum de richtlijnen van de Fair Practice Code volgt, waarbij opgemerkt wordt dat Museum Catharijneconvent tevens de Museum CAO volgt. Aan enkele punten binnen de Code wordt bijzonder veel waarde gehecht. Het gaat dan om:

- het investeren in het potentieel en de ontwikkeling van werknemers door middel van een ruim opleidingsbudget;
- samenwerking binnen de sector. We dragen actief bij aan de sector door zitting te nemen in werkgroepen van de Museumvereniging en lid te zijn van de Samenwerkende Utrechtse Musea;
- wij betalen ZZP'ers een sector-conform honorarium. Stagiaires ontvangen een vergoeding.
- Museum Catharijneconvent volgt de Richtlijn Kunstenaarshonoraria zoals opgesteld door BKNL (Beeldende Kunst Nederland);

- Museum Catharijneconvent volgt de raamovereenkomst voor rondleiders en museum-docenten, opgesteld door de Beroepsvereniging voor rondleiders, museumacteurs en museumdocenten (BRAM).

Met ingang van 2021 richt het museum de aandacht op de wijze waarop de Fair Practice Code wordt nageleefd door 'onderaannemers'. Het museum toetst bij het aangaan van een samenwerking of deze zich aan de code houden.

Al vroeg in 2020 hebben wij besloten om reeds ingeplande, maar vanwege de coronacrisis geannuleerde rondleidingen door museumdocenten volledig uit te betalen. Ook de acteurs die voor het *Huis van Sinterklaas* waren vastgelegd hebben een volledige vergoeding ontvangen.

Governance Code Cultuur

Het bestuur en de raad van toezicht van Museum Catharijneconvent hebben de acht principes en de daarbinnen vallende aanbevelingen en regels van goed bestuur, zoals geformuleerd in de Governance Code Cultuur, nageleefd. De CGC wordt jaarlijks geagendeerd. De resultaten worden beschreven in het bestuursverslag en het publieke jaarverslag. Voor de Governance Code Cultuur geldt *comply and/or explain*. Wij voldoen aan deze code. Vanaf 2020 is er meer aandacht voor kennisontwikkeling en opleiding voor leden van de raad van toezicht.

Museum Catharijneconvent heeft een directeur-bestuurder en een zevenkoppige raad van toezicht. De samenstelling van de raad van toezicht is evenwichtig. Alle benodigde expertise is aanwezig. De raad van toezicht bespreekt jaarlijks het eigen functioneren. Dit is gebeurd in de vergadering van november 2020. Tenminste eenmaal per jaar overlegt de raad van toezicht met de directie over de strategie, het algemene beleid en de financiële stand van zaken. Hiertoe behoren de begroting, de jaarrekening en de door de directie gehanteerde

systemen van administratieve organisatie en interne controle. In 2020 is gesproken over het Beleidsplan 2021-2024.

De raad vergadert aan de hand van een schema en kwam in 2020 vier keer bij elkaar via Microsoft Teams. De vergoeding bedraagt €250,- per vergadering. Daarnaast was er ook tussentijds geregeld contact. Er is een liaison-functie tussen de OR en de raad van toezicht. In het bestuursreglement zijn de verantwoordelijkheden van de bestuurder en de werkwijze tussen bestuur en raad van toezicht vastgelegd.

De raad van toezicht heeft in 2020 potentiële risico's op fraude binnen de organisatie en de maatregelen daartegen besproken. Er is aandacht geweest voor nevenfuncties van het bestuur en de raad van toezicht en potentiële belangenverstrengeling. Nevenfuncties worden openbaar gemaakt. Een familielid van een lid van de raad van toezicht had in 2020 een dienstverband in het museum. Omdat het hier ging om een tijdelijke en in aantal uren beperkte aanstelling, heeft de raad van toezicht geoordeeld dat er hier geen sprake was van belangenverstrengeling.

De raad van toezicht vergadert minstens een moment per jaar zonder aanwezigheid van de directie en heeft het functioneren van de accountant besproken. De accountant wordt benoemd door de raad van toezicht. De accountant is niet betrokken bij adviesopdrachten. Een delegatie uit de raad van toezicht voert jaarlijks een functioneringsgesprek met de directie. De uitkomsten hiervan worden besproken door de raad van toezicht. Van het functioneringsgesprek en van de bespreking maakt de raad van toezicht een verslag dat door of namens de raad wordt gearhiveerd.

De directeur-bestuurder maakt beslissingen die in de lijn liggen van de missie en visie van het museum. De directeur-bestuurder is onderdeel van het managementteam van het museum, dat

maandelijks samen komt. Binnen het managementteam komt zowel de dagelijkse leiding als financieel, inhoudelijk en organisatorisch beleid voor de lange termijn aan de orde.

De directeur-bestuurder en de raad van toezicht hebben taak-, verantwoordelijkheids- en bevoegdheidsverdeling en werkwijze vastgelegd in het directiereglement. Dit regelement is in 2020 geagendeerd en opnieuw vastgesteld. De directeur-bestuurder heeft periodiek overleg met de ondernemingsraad, waarbij minstens eenmaal per jaar ook een aangewezen lid van de raad van toezicht aanwezig is. De directeur-bestuurder heeft de risico's van het museum in 2020 geïdentificeerd en waar mogelijk gemitigeerd. Deze zijn besproken met de raad van toezicht.

Museum Catharijneconvent volgt de CAO voor rijksmusea en de Fair Practice Code. Zorgvuldige en verantwoorde omgang met mensen en middelen wordt onder andere uitgedragen in het instellingsreglement en het bestuursreglement. De directie draagt er zorg voor dat werknemers zonder gevaar voor hun rechtspositie melding kunnen doen van (vermeende) onregelmatigheden van algemene, operationele en financiële aard. Werknemers kunnen hiervoor terecht bij een externe vertrouwenspersoon. In het instellingsreglement is geregeld dat klokkenluiders worden beschermd. De directeur-bestuurder volgt de regels van het opgestelde treasurystatuut (2018).

Code Diversiteit & Inclusie

Het museum is geïnteresseerd aan de Code D&I. Het werkt vanuit de gedachte dat iedereen zich in het museum welkom voelt, ook al kan het niet iedereen representeren. Het diversiteits- en inclusiviteitsbeleid is gebaseerd op eigen kracht en kennis, vloeit voort uit de kernwaarden en de collectie en berust op twee pijlers: religieuze diversiteit en toegankelijkheid.

Religieuze diversiteit

Religie is een van de belangrijkste aspecten van diversiteit. Nederland kent sinds jaar en dag een grote religieuze diversiteit, ook binnen het christendom: van de vele kerkelijke denominaties tot uiteenlopende internationale kerkgemeenschappen. De verbreding van het museum – wat betreft inhoud, publiek én partners – is zichtbaar in tentoonstellingen als *Bij ons in de Biblebelt*, de multireligieuze programmeringslijn, de samenwerking met SKIN en de structurele aandacht voor internationale kerkgemeenschappen en partners als Taal doet meer en Welkom in Utrecht als het gaat om nieuwkomers.

Toegankelijkheid

Het museum streeft – binnen de mogelijkheden – naar optimale toegankelijkheid. Zoveel mogelijk bezoekers moeten op een gelijkwaardige manier toegang hebben tot kunst en verhalen. Daarbij gaat het om fysieke toegankelijkheid, maar ook toegankelijkheid in financieel, digitaal, sociaal en inhoudelijk opzicht. Bezoekers moeten zich welkom voelen, ongeacht afkomst of achtergrond. Het museum werkt daarom actief aan het bereiken van een diverser publiek.

Toepassing Code D&I

Museum Catharijneconvent geeft op verschillende manieren invulling aan diversiteit en inclusie binnen publiek, programma, personeel en partners.

Een samenvatting:

- Het museum ontwikkelt educatieve projecten die aansluiten op de (belevings)wereld van leerlingen, ongeacht culturele en religieuze achtergrond. Binnen de vele schoolklassen die het museum ontvangt, zowel PO als VO, is sprake van een diverse samenstelling. Daarbij is het museum programma's aan het ontwikkelen die specifiek gericht zijn op het vmbo.
- 10% van het personeel heeft een cultureel diverse achtergrond. Streven is om het personeelsbestand diverser te maken, met name als het gaat om religieuze diversiteit. Bij sollicitatieprocedures is diversiteit een specifiek punt van aandacht, en vacatures worden via verschillende kanalen uitgezet (o.a. Binoq Atana). Bij het werven van museumdocenten die binnen de *Feest!*-programmering werkzaam zijn wordt er ook actief en met toenemend succes geworven op culturele diversiteit.
- Het museum werkt op vele fronten aan inclusiviteit in taalgebruik en uitstraling. Het museum heeft in de collectiedatabase gedateerde en ook pijnlijke terminologie aangepast, en doet dit ook als het gaat om terminologie rondom lichamelijke en geestelijke beperkingen.
- De inzet van dialogotafels: gespreksgroepen met professionele experts en ervaringsdeskundigen, die vanuit verschillende culturele en religieuze achtergronden, binnen en buiten tentoonstellingen, ideeën uitwisselen over – bijvoorbeeld – de juiste wijze om objecten te tonen. Dit middel is zeer geschikt gebleken om mensen met elkaar in gesprek te laten gaan en bruggen te slaan.
- Museum Catharijneconvent is actief partner binnen PACT Utrecht, een samenwerkingsverband van culturele instellingen in stad en regio Utrecht met als doel het bevorderen van diversiteit en inclusie binnen de culturele sector.

Tentoonstelling Body Language. Het lichaam in de middeleeuwse kunst | Foto Mike Bink

Diversiteitsbeleid is inhoudelijk verankerd in het beleidsplan van het museum. Diversiteit en inclusie zijn expliciet onderwerp van gesprek in het MT en in de raad van toezicht. Er is in het kader van de totstandkoming van het Beleidsplan 2021-2024 gesproken over diversiteit en inclusie en de uitdagingen die er op dit gebied nog zijn. Hierbij gaat met name aandacht uit naar het personeelsbestand. De Code D&I zal ook in 2021 weer geagendeerd worden.

Managementteam

- Drs. Marieke van Schijndel MBA (Directeur)
- Dick Nieuwenhuis (Bedrijfsvoering)
- Drs. Katja Weitering (Presentaties)
- Drs. Frank van der Velden (Onderzoek en Bibliotheek)
- Drs. Dimpf Schreurs (Publiek en educatie)
- Dr. Anique de Kruijf (Erfgoed in Kerken en Kloosters)
- Sieske Binnendijk (Collectiebeheer)
- Douwe Wigtersma (Marketing en Communicatie)

Nevenfuncties Marieke van Schijndel

- Lid Raad van Toezicht Restauratiefonds
- Lid bestuur Fondsenbeheer Nederland
- Lid bestuur Fonds Museum Catharijneconvent
- Lid bestuur Kunst in het stationsgebied (tot juli 2020)
- Bestuurslid van de Samenwerkende Utrechtse Musea
- Bestuurslid van Stichting K.F. Hein Fonds Monumenten (sinds december 2020)
- Lid Ledenraad Donatus Verzekeringen (vanaf november 2020)

Raad van toezicht

Drs. C.J. Beuving (voorzitter)

Benoemd: 27-06-2018

Datum van aftreden/herbenoeming: 27-06-2022

Hoofdfunctie: bestuurder en commissaris bij diverse (maatschappelijke) organisaties. In 2020 ging dat hoofdzakelijk om de functie van waarnemend voorzitter raad van bestuur PGGM NV.

Nevenfuncties (o.a.):

- Lid raad van commissarissen BNG Bank NV
- Voorzitter raad van toezicht Bartimeus Fonds
- Voorzitter bestuur VSB-vermogensfonds
- Lid raad van toezicht VSB-fonds
- Lid raad van toezicht Stichting Kasteel Amerongen
- Voorzitter bestuur VOx Impuls
- Voorzitter bestuur Aleda Foundation
- Lid bestuur Stichting Fonds Museum Catharijneconvent
- Lid bestuur Siegfried en Christine Bentinck Stichting

Mr. G.R.C. Dierick

Benoemd:13-07-2017

Datum van aftreden/herbenoeming: 13-07-2021

Hoofdfunctie: CEO NXP Nederland (t/m 3 november 2020)

Nevenfuncties (o.a.):

- Lid raad van commissarissen NXP Nederland
- Voorzitter raad van toezicht van Vitalis Woon Zorg Groep
- Lid raad van commissarissen van Muziekgebouw Frits Philips
- Voorzitter bestuur Constant van Renesse Fonds / Frans van Walsum Fonds

Y.E.A.M. de Haan RE

Benoemd: 15-03-2017

Datum van aftreden:15-03-2025 (laatste termijn)

Hoofdfunctie: Vicevoorzitter college van bestuur Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Nevenfuncties (o.a.):

- Bestuurslid Stichting Vrienden van de Friezenkerk

- Commissaris Adveniat BV
- Bestuur Stichting Fondsbeheer Gelderland valoriseert
- Penningmeester Rotaryclub Nieuwegein

Prof. dr. J.C. Kennedy

Benoemd: 01-09-2017

Datum van aftreden/herbenoeming: 01-09-2021

Hoofdfunctie: hoogleraar Moderne Nederlandse Geschiedenis bij de faculteit Geesteswetenschappen en universiteitshoogleraar met een speciale opdracht rond community engaged learning aan de Universiteit Utrecht.

Nevenfuncties (o.a.)

- Adviseur European Cultural Foundation, Prins Bernhard Cultuurfonds
- Lid Raad Amsterdams Universiteitsfonds

Prof. dr. A.M. Koldewij

Benoemd: 20-11-2013

Datum van aftreden: 20-11-2021 (laatste termijn)

Hoofdfunctie: emeritus hoogleraar kunstgeschiedenis van de middeleeuwen (RU)

Nevenfuncties:

- Lid raad van toezicht Kring Vrienden van 's-Hertogenbosch
- Lid bestuur Stichting Kunstpatrimonium Soeterbeeck
- Voorzitter Stichting Nijmeegse Kunsthistorische Studies

Drs. A.W. Pastoor

Benoemd: 20-03-2019

Datum van aftreden/herbenoeming: 20-03-2023

Hoofdfunctie: diverse bestuurs- en toezichthoudende functies in maatschappelijke organisaties

Nevenfuncties (o.a.):

- Gemeenteraad Zeist, raadslid CDA (fractievoorzitter)
- Lid raad van toezicht Marnix Academie
- Lid raad van toezicht Het Nieuwe Lyceum

Detail van Christus op de koude steen, Oost-Nederland, 1500-1520

Prof. dr. K. Putters

Benoemd: 01-09-2016

Datum van aftreden: 01-09-2024 (laatste termijn)

Hoofdfuncties

- Directeur Sociaal en Cultureel Planbureau
- Bijzonder hoogleraar Beleid en Sturing van de Zorg in de Veranderende Verzorgingsstaat bij het instituut Beleid Management Gezondheidszorg aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Nevenfuncties (o.a.)

- Als directeur SCP lid van twee onderraden van de ministerraad, de RWIZO (Werk, Inkomen, Zorg en Onderwijs) en REZIM (Economische Zaken, Infrastructuur en Milieu).
- Kroonlid Sociaal Economische Raad
- Adviserend lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid
- Vice-voorzitter bestuur Oranje Fonds
- Lid raad van advies Nationale Jeugdraad
- Lid Curatorium van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Lid Maatschappelijke Adviesraad Instituties van de open samenleving, Universiteit Utrecht,
- Bijzonder ambtenaar van de burgerlijke stand, Hardinxveld-Giessendam
- Voorzitter ZonMw. Onderzoeksprogramma Jeugd
- Bestuurslid van het Nationaal Comité 4 en 5 mei

Potentiële belangenverstremming is een van de jaarlijkse gespreksonderwerpen in de raad van toezicht. Hierbinnen ging speciale aandacht uit naar nevenfuncties van de voorzitter Kees Beuving bij VOx Impuls en het VSB-fonds. Door de raad van toezicht is geconstateerd dat hiervoor de juiste waarborgen zijn doorgevoerd. Daarnaast is gesproken over de tijdelijke aanstelling (beperkte omvang formatie) van een familielid van de lid van de raad van toezicht.

Samenstelling onderliggende stichtingen

De collectie van Museum Catharijneconvent ken een lange geschiedenis. Dit is te zien in de inventarisnummers die zijn gehecht aan de kunstwerken. Zij verwijzen naar de diverse stichtingen die eigenaar zijn van delen van de rijkscollectie: Stichting Aartsbisschoppelijk Museum (ABM); Stichting Bisschoppelijk Museum Haarlem (BMH); Stichting Oud-Katholiek Museum (OKM) en de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst (SPKK).

Bestuur Stichting Aartsbisschoppelijk Museum

Prof. dr. A.M. Koldeweij (voorzitter)

Dr. C. Caspers (secretaris/penningmeester)

Mgr. drs. H.W. Woorts

Mr. J.L.W.M. Zuidwijk

Mgr. A.J.J. Woolderink

Bestuur Stichting Oud-Katholiek Museum

Dhr. E.M.P.P. Verhey (voorzitter)

Mw. E.M. Jansen (secretaris)

Dhr. N. Lenten (penningmeester)

Drs. S.J. Eman

Dhr. A.S. Cramer

Bestuur Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst

Ir. G. J. van der Harst (voorzitter)

Mw. drs. C.C. Verheus-Nieuwstraten (secretaris)

Dr. M.L. van Wijngaarden

Mw. P. Beelaerts van Blokland-Kraijenhoff

Drs. H. Peet

Drs. J. Röselaers

Bestuur Stichting het Catharijneconvent

Vanuit de Stichting Aartsbisschoppelijk Museum
Prof. dr. A.M. Koldewey (voorzitter)
Mr. J.L.W.M. Zuidwijk

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Haarlem

T.J. van der Steen MBA
Drs. E.H.A. Fennis

Vanuit Bisdom Rotterdam

Mr. J.C.G.M. Bakker

Vanuit de Stichting Oud-Katholiek Museum

Drs. S.J. Eman
Dhr. E.M.P.P. Verhey (penningmeester)

Vanuit de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst

Ir. G.J. van der Harst (secretaris)
Mw. drs. C.C. Verheus-Nieuwstraten

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Den Bosch

Drs F. Ouwens

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Roermond

Ir. R.L.M.A. Brouwers

Bestuur Stichting Kerkelijke Afgevaardigden Museum Catharijneconvent

Mr. J. L. W. M. Zuidwijk (voorzitter)
Drs. C. T. Boerke (secretaris)
Dhr. mr. J. Broekhuizen (penningmeester)
K.B.J. Crajé EMFC RC
Mr. A. Kruyt
Mgr. dr. D. J. Schoon
Drs. H. W. Stenvers

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad (OR) bestond in 2020 uit Annabel Dijkema (voorzitter), Helen van der Meulen (secretaris), Marieke Wickham, Joska Swuste en Dieuwke Becker (voorzitter). In het OR-directie overleg (ORD) is veel aandacht besteed aan het welzijn van het personeel in coronatijd. Er is gesproken over thuiswerken en veilig werken in het museum of op locatie. Daarnaast heeft de OR advies uitgebracht aan de directie over een reorganisatie. Wegens het vertrek van Annabel Dijkema naar Slot Loevestein is het voorzitterschap in oktober 2020 overgegaan op Dieuwke Becker.

Medewerkers en vrijwilligers

Het museum had in 2020 53 fte aan medewerkers. Aan het museum waren 28 freelance museum-docenten verbonden. Daarnaast kon het museum rekenen op een enthousiaste groep van meer dan 50 vrijwilligers in het museum (en meer dan 600 vrijwilligers binnen het *Grootste Museum van Nederland*) en deden meer dan 15 stagiaires werkervaring op in het museum.

Vrijwilligers helpen het museum op vele verschillende terreinen. Als gasteer of gastvrouw bij lezingen en ontvangsten, ter ondersteuning bij het inventariseren van religieus erfgoed en het verwerken daarvan, als wetenschappelijk adviseur, in de bibliotheek, als redacteur van de nieuwsbrief voor vrijwilligers, als gastheer of gastvrouw in het *Grootste Museum van Nederland* enzovoorts. Museum Catharijneconvent bedankt iedereen die het afgelopen jaar weer belangeloos heeft meegeholpen bij de realisatie van onze doelen!

Feest! in Museum Catharijneconvent | Foto Lillian van Rooij

Colofon

Copyright Museum Catharijneconvent

Redactie en productie

Maartje de Jong
Sebastiaan van der Lans
Aukje Lettinga

Vormgeving

Charlotte Nieuwland

Drukwerk

Donmail Culturele Publicaties b.v. Oosterhout

Fotografie

Ronny Benjamins
Mike Bink
Arjan Bronkhorst
Centercom
Billie-Jo Krul
Het FotoAtelier
Ruben de Heer
Femke Lockfeer
Desiree Meulemans
Marco Sweering

Museum Catharijneconvent

Bezoekadres:
Lange Nieuwstraat 38
1012 PH Utrecht

Postadres:
Postbus 8518
3503 RM Utrecht

Telefoon + (0)30 23 13 835
Email: info@catharijneconvent.nl
www.catharijneconvent.nl

KvK 41187306
BTW nummer: NL 8035.77.242.B.01
BIC: RABONL2U

Fiscaal nummer: NL803577242
Alle afgebeelde objecten zijn afkomstig uit de collectie van Museum Catharijneconvent, tenzij anders vermeld.